

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον τὴν πρώτην καὶ δεκάτην ἔκτὴν ἐκάστου μηνός,

ὑπὸ

Ἀλεξάνδρου Γ. Σκαλίδου

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΗΛΗΡΩΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἐν Ἑλλάδι	δραχ.	6.	Μετὰ προαρτήματος	δραχ.	10.
Ἐν Τουρκίᾳ	φράγ.	8.	»	φράγ.	16.
Ἐν Μολδοβλαχίᾳ	φλωρ.	1.	»	φλωρ.	2.

ΑΘΗΝΗΣΙ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΑΓΓ. ΚΑΝΑΡΙΩΤΟΥ.

ΟΔΟΣ ΧΡΥΣΟΣΠΛΑΙΩΤΙΣΣΗΣ,
ΑΡΙΘ. 14.

1868.

ΕΤΟΣ Γ'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 76.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 16 Νοεμβρίου 1867.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἱστορία τῶν μηνῶν. — Βιογραφία. Μίλτων. — Διήγημα. Μένανδρος. — Μεσαιωνικά Παράδοξα. — Θρία. — Κερκοτόμος ἑταιρία. — Ποίσις. — Ποικίλα. — Φρούριον τοῦ Καρβύου. — Λίνιγμα.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΜΗΝΩΝ.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ.

Ἦτο ὁ ἕννατος μὴν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὅτε τὸ ἔτος ἤρχιζεν ἀπὸ Μαρτίου, ὁ ἐνδέκατος δὲ ὡς γνωστὸν κατ' ἤμας, μὴν οὗ ἡ ζωὴ εἶναι τριακονθήμερος, ἡ ἡμέρα αὐτοῦ δεκάωρος, καὶ ἡ νύξ 14 ὀλοκλήρων ὥρων. *Nota bene.*

Ὁ Αὐσώνιος προσωποποιεῖ αὐτὸν ὑπὸ μορφήν ἰσρέως τῆς Ἰσιδος, περιβεβλημένου ὕφασμα λινόν, φαλακροῦ, καὶ ἐρειδομένου ἐπὶ βωμοῦ ἐφ' οὗ κεῖται κεραλὴ λαγωῦ, διότι τὸ εὐαισθητότατον τοῦτο ζῶον ἀφιερῶτο συνήθως τῇ θεᾷ. Ἡ προσωποποιήσις δ' αὕτη τοῦ Νοεμβρίου οὕτω, διότι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἐτέλουν ἐν Ῥώμῃ τὰς ἐορτὰς τῆς Ἰσιδος.

Παρὰ τοῖς ἡμετέροις προγόνοις ὁ μὴν οὗτος, κυρίως δὲ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου μέχρι 15 Νοεμβρίου, ἐκαλεῖτο Πυανεψιών, διότι κατ' αὐτὸν ἐν Ἀθήναις ἐτελοῦντο

τὰ Πυανέψια, ἐορτὴ καθ' ἣν ἔτρωγον βράζοντες διάφορα ὕσπρια, μάλιστα δὲ κουκκία, εἰς τιμὴν τίνος νομίζετε; Τοῦ Ἀπόλλωνος!

Ταῦτα παρὰ τοῖς παλαιοῖς.

Σήμερον δὲ ὁ μὴν Νοέμβριος, ἐν Ἑλλάδι τοῦλάχιστον, δὲν ἀποτελεῖ ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ ἔτους κεφάλαιον ἀνεξάρτητον, ἀλλ' εἶναι ἀπλῆ συνέχεια τοῦ Ὀκτωβρίου μεθ' οὗ συναποτελοῦσι τὰ Προλεγόμενα τοῦ ἐπιλοίπου χειμῶνος. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Νοέμβριος ὀκτωβρίζει, συμβαίνουσι καὶ κατ' αὐτὸν οἱ πλείστοι τῶν γάμων ἐν Ἑλλάδι, κατὰ τὰς Πολιτειογραφικὰς πληροφορίες τοῦ Κ. Μανσόλα, δηλονότι οἱ ἄνθρωποι βλέποντες ἐρχόμενον ἀνιλεῖν καὶ παγερὸν τὸν χειμῶνα ποκροῦσι τοὺς ζυγοὺς, διπλοῖ γινόμενοι, ἵνα καρτερικώτερον καὶ ἀτριμήτως δεχθῶσι τὰ ψύχη, τὰς χαλάζας, τοὺς κερανοὺς του. Πῦρ! ἀνγκράζει ὁ ὑψιβρεμέτης πυροβολιστὴς Ζεὺς, τὰ νέφη ἐξαστράπτουσι, καὶ οἱ ἄνθρωποι πίπτουσι διπλοῖ καὶ ἀσπαίροντες. . . . Ἰδὲ διατί ἐνῶ ἡ ἡμέρα τοῦ μηνὸς τούτου ἔχει ὥρα 10, ἡ νύξ ἔχει 14 μουσικὰς καὶ βαθύς

σκίους ώρας. Άλλ' οί άγαμοι; Οί άγαμοι άν μέχρι τέλους του μηνός τούτου δέν γίνωσιν έγγαμοι, τότε τρέπονται εις καλλιέργησιν του μαγικού Στέμματος της έλάφου, ένεκεν του όποιου εις πρώην μεγάληπλουτος βιομηχανος ένεπλέχθη εις την κληματαριάν της πύλης του Παραδείσου.

Έν τούτοις! παρ' όλίγον νά λησμονήσω ότι ο Νοέμβριος, τοκογλύφος των ώραιων ημερών και προαγωγός παννύχιος, εισέρχεται με την έθνικην έορτήν της έλευθέρως Ελλάδος, έορτήν των θαυματουργών Αναργύρων, άγιων πολιούχων των Αθηνών, όποτε άρχονται έρυθριώσαι παρθενοκώτατα αι ρίνες, και άντικαθιστώσαι δι' όλου του χειμώνος, προς άμοιβήν και παρηγορίαν αύτου, τά εκλιπόντα ρόδα του Μαΐου, όπως ή θεία Πρόνοια έδωρήσατο, κατά τον Αϊνε, τας ξανθάς έν Αγγλία κεφαλάς, άφοϋ άπεστέρησεν εκείθεν τον ήλιον.

Τέλος καταστρέφων τον πανηγυρικόν τουτον του σκαιού Νοεμβρίου, καλόν είναι νά μη λησμονήσω ότι εις τας πρώτας ημέρας του αναφαίνεται το άττικώτατον εκείνο πρόγραμμα των Τετραχόρων, ου ως επιδόρπιον εύχυλον παραθέτομεν εις τους αναγνώστας μας,

Λά φινάλ.

1. Σσασέ à ουττ. 2. Γκράν σσέν. 3. Σσασέ à ουττ. 4. Ντούμπλου γκράν σσέν. 5. Σσασέ à ουττ. 6. Καβαλιέρ διζιτ. 7. Σσασέ à ουττ. 8. Ντάμ βίλιτ. 9. Σσασέ à ουττ. 10. Προμενὰτ έ Σσαρζέ λέ ντάμ. 11. Προμενὰτ έ Σσαρζέ λέ καβαλιέρ. 12. Μπαλανσέ έ τούρ ντε μέν. 13. Καβαλιέρ μολινέ ντροά έ γκόσ. 14 Ντάμ μολινέ. 15. Γκράντ μολινέ. 16 Αραβάρ κάρτ έ σσαρζέ λέ ντάμ. 17 Ρόν σερπάρ. 18. Αραβάρ λέ καβαλιέρ. 19. Αραβάρ λέ ντάμ.

Και κατ' άρθεσκίαν του διευθύοντος

Ο διδάσκαλος

ΒΑΣΗΣ.

Ο ΜΙΛΤΩΝ

ΥΠΟ ΒΙΑΛΕΜΑΙΝ.

Ο Μίλτων έγεννήθη έν Λονδίνω την 9 δεκεμβρίου 1608. Ο πατήρ του, άνθρωπος εύπαιδευτος, άγαπών περιπαθώς τας τέχνας, έχων μάλιστα διακεκριμένη ικανότητα εις την μουσικήν, έξήσκει έν Λονδίνω το του συμβολαιογράφου επάγγελμα. Ο νέος Μίλτων έλαβε λογικώτατην ανατροφήν και από του δωδεκάτου ήδη έτους της ηλικίας του, ή περι την σπουδήν επιμέλεια και αι παρατεταμένα άγρυπνία του είχαν αρχίσει νά εξασθενώσι την δρασίην του. Εξηκολούθησε μετά λαμπράς επιτυχίας τά μαθήματα του Πανεπιστημίου της Κανταβριγίας (Cambridge). Η φαντασία του συγγραφέως του άπολεσθέντος παραδείσου προηγέλλετο διά Λατινικών ποιήσεων όπου αδύνατον είναι νά μη αναγνωρίση τις γλαφυρότητα και γλυκύτητα άσυνήθεις εις τους Άρκτώους Λατινιστάς. Άλλ' ή ύπεροπτική διάθεσις του Μίλτωνος έπέφερε κατ' αύτου δυσμενείας τινάς αίτινες τον απέμακρυναν από την Κανταβριγίαν μετά πενταετή διαμονήν έν αύτῃ. Έφάνη κατ' αρχάς ότι είχε κλίσιν προς το ιερατικόν επάγγελμα, αλλά παρητήθη όριστικώς της τοιαύτης ιδέας μη δυνάμενος νά ύποτάξῃ τον νοϋν του εις τον ζυγόν της επικρατούσης θρησκείας και θέλων νά διατηρήση την άνεξαρτησίαν της πίστεως αύτου.

Εις ηλικίαν είκοσιτεσσάρων ετών ο Μίλτων επανήλθε πλησίον του πατρός του άποσυρθένιος ήδη από τον ένεργητικόν βίον και κατοικούντος εις την έξοχήν. Εξήσεν εκεί πολλά έτη έν τῃ ζέσει της σπουδῆς και έμελέτησε σχεδόν όλας τας ανθρώπινους γνώσεις: αρχαιοτήτας, νέας γλώσσας, ιστορίαν, φιλοσοφίαν, μαθηματικά. Η λατινική ποίησις την όποιαν ήγάπησε και εκαλλιέργησε πάντοτε, και ή Αγγλική ποίησις την όποιαν έμελε νά καθωραΐση με νέαν δόξαν, έχρησίμευον μόναι ως άντιπερισπασμός εις τας μελέτας του. Εις την εποχήν ταύτην βεβαίως πρέπει νά αναγάγωμεν την σύνθεσιν ποιημάτων τινων τά όποια ο Μίλτων έδημοσίευσε βραδύτερον και τά όποια όλίγον συντελοϋσιν εις την φήμην του. Ταϋτα καταδεικνύουσι

μόνον τας βαθείας μελέτας και την ισχυράν γνώσιν της αρχαιότητος: αίτινες συνειμιγνύοντο με την πρωτότυπον μεγαλοφυΐαν του και φαίνονται ένίοτε ότι βραδύνουσι την πορείαν της υπό το βάρος της πολυμαθείας και των αναμνήσεων. Οί λατινικοί στίχοι του Μίλτωνος έχουν πολλήν κανονικότητα και άρμονίαν, οί δε Αγγλικοί, τους όποιους δέν έτόλμα άκόμη νά έλευθερώση από τον ζυγόν της όμοιοκαταληξίας, εμπράνιουσιν επίμοχθον έργασίαν και στενοχωρίαν. Πολύ επηγήθησαν, μετὰ ξυ των πρώτων του δοκιμίων, το Allegro και το Penseroso, δύο ποιήματα όπου δέν εύρίσκεται ή υπό των τίτλων των αναγγελουμένη αντίθεσις (Εϋθημον, Μελαγχολικόν). Έκτοτε ο νοϋς του Μίλτωνος έφαινετο βέπων προς τας Ολιβεράς και ύψηλās ιδέας: ο δε Κώμος είδος κωμωδίας δαιμονιακής την όποιαν συνέθεσεν εις την εποχήν εκείνην κατὰ μιμήσιν των Ιταλών έχει πλειοτέραν δόσιν άλλοκότου παρὰ εύθυμίας.

Μετὰ πολλά έτη τά όποια έζῆσε σπουδάζων και μακράν του κόσμου ο Μίλτων, του όποιου ή μήτηρ είχε πρό μικρού άποθάνει, ανεχώρησε διά νά περιηγηθῃ την Ιταλίαν. Διέβη εκ της Γαλλίας της όποιας έγνώριζε την φιλολογίαν, ασχημάτιστον περίπου άκόμη κατὰ την εποχήν εκείνην, και ύπήγεν εις την Φλωρεντίαν όπου πολλάκις εύρε την εύκαιρίαν νά επισκερθῃ τον μέγαν Γαλιλαϊον έν τῃ φυλακῃ του. Ο ώρχιος οϋρανός της Ιταλίας, το θέαμα της ποιητικῆς εκείνης: χώρας πλήρους μνημείων των τεχνών και όλης άντηχούσης από την δόξαν του Τάσσου, έβελγον την φαντασίαν του νέου Αγγλου. Δις έπεσκέσθη την Ρώμην όπου ή παρρησία του ως προς τά θρησκευτικά ζητήματα ενέπνευσεν άνησυχίς τινάς εις τους φίλους του. Έν τούτοις έλαβεν εύνοϊκώτατην ύποδοχήν εκ μέρους του Καρδινάλιου Βαρβερίνη και δεκτός γενόμενος εις τας μουσικάς του έσπερίδας, ήκουσεν εκεί την Λεονόραν, περίφημον ψάλτριαν, της όποιας έξύμνησε την φωνήν και το κάλλος δι' άγγλικών τινων στίχων και δι' ενός ιταλικού άσματίου.

Πρό πολλού έξοικειωθείς με την μεσημβρινήν φιλολογίαν ο Μίλτων είχε συνθέσει έν τῃ καθαρά Τοσκανικῃ διαλέκτῃ

στίχους αναγνωσθέντας παρ' αύτου και επιδοκιμασθέντας εις τας Ιταλικῆς ακαδημίας. Άλλ' ή ποιητική του φιλοδοξία απέβλεπεν εις το νά έξομαλύνῃ την μητρικήν του γλώσσαν και νά κατασταθῃ μίαν ήμέραν, έν τῃ γλώσση ταύτῃ ο διερχόμενος των ιδεών των συμπολιτών του. Έκτοτε έτρεφε την έλπίδα του νά έγείρῃ μέγα τι μνημείον προς δόξαν της πατρίδος του. Έν Νεαπόλει ενίσχυσε την ιδεαν ταύτην εκ των συνδιαλέξεων της όποιας έστρε με τον Μαρκέσιον Βίλλα Μάνστο, γέροντα εύρυῃ και ένθουσιώδη όστις είχε γνωρίσει και ήγάπη πολύ τον Τάσσον και όστις ώμίλει περι αύτου με την άφρονίαν εκείνην των αναμνήσεων και των πολυτίμων λεπτομερειών της όποιας αφίνει εις την μνήμην ή στενή φίλια με άνδρα ένδοξον και δυστυχῆ. Ο Μίλτων ήσθάνετο εκυτον εμπνεόμενον ακούων τον φίλον του Τάσσου, και τῷ έλεγε διά Λατινικών στίχων άξίων του αϊώνος του Αύγούστου:

Dis dilecte senex, te Jupiter aequus oportet
Nascentem, et miti lustrarit lumine Phoebus
Atlantisque nepos; neque enim nisi carus abortu
Dis superis magno poterit fuisse poetæ.

« Αγαπητέ εις τους θεούς γέρων, πρέπει ο Ζεύς νά σ' έπροστάτευσεν άμα γεννηθέντα και ο Φοΐβος νά εφώτισε την κοιτίδα σου με το γλυκύ του φώς: διότι μόνος ο εκ γενετής αγαπώμενος παρὰ των θεών θνητός δύναται νά συνδράμῃ μέγαν ποιητήν. »

Ο Μίλτων επεθύμει δι' εκυτον τοιούτον φίλον, τοιούτον ύπερασπιστήν της δόξης του, τόσον εύσεβῆ φύλακα της τέφρας του, και διενοείτο, υπ' αυτόν τον όρον, νά ψάλλῃ ποτέ τας αρχαίας αναμνήσεις της Αγγλίας, τ' άνδραγαθήματα του βασιλέως Αρθούρου, και τους ήρωας της ιπποσύνης. Ο Μίλτων είχε έν Νεαπόλει συλλάβει τον σκοπόν νά διατρέξῃ την Σικελίαν και την Ελλάδα, δετ ή πρώτη είδησις των εκραγείσων κατ' εκείνην την εποχήν έν Αγγλία ταραχών, διερεθίζουσα τον προς την έλευθερίαν έρωτα όστις ήτο έν αύτῷ επίσης ισχυρός ως ο προς την ποίησιν, τον ανεκάλεσεν εις την πατρίδα του την όποιαν ήθελε νά ύπηρετήσῃ. Ανεχώρησε βραδυπόρως εκ της Ιταλίας, διερχόμενος εκ Ρώμης, Φλωρεντίας, Βενετίας

καὶ Μεδιολάνων. Κατὰ τι ἀνέκδοτον ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Βολταίρου, εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην πόλιν ὁ Μίλτων παρευρεθείς τυχαίως εἰς τὴν παράστασιν τοῦ Ἰταλικοῦ δράματος Ἀνδρείνη τινὸς ὑπόθεσιν ἔχοντος τὴν πτώσιν τοῦ πρώτου ἀνθρώπου, κατενόησε τὸ μεγαλεῖον τοῦ τοιοῦτου θέματος καὶ συνέλαβε τὸ σχέδιον τοῦ ποιήματός του. Ἡ Ἀγγλικὴ φιλαυτία ἀπέκρουσε τὴν τοιαύτην καταγωγὴν καὶ ὁ πολυμαθὴς Ζόνσων σφοδρῶς ἀντέκρουσε τὸν Βολταίρον. Ἐν τούτοις τὸ ἀνέκδοτον εἶναι πιθανόν, τὸ ἀναφερόμενον δράμα ὑπάρχει, καὶ μάλιστα, πρᾶγμα μὴ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ Βολταίρου, ἢ δευτέρα σκηνὴ τῆς πρώτης πράξεως εἶναι μονόλογος τοῦ Ἔωσφόρου ἰδόντος τὸ φῶς τῆς ἡμέρας· καὶ δὲν δύναται τις νὰ ἀρνηθῆ ὅτι ἡ στροφή καὶ αἱ ἰδέαι τοῦ τεμαχίου τούτου δὲν εἶναι ἀσθενὲς σχεδιογράφημα τῆς ὑπερφουῦς ἀποστροφῆς τοῦ Σατανᾶ πρὸς τὸν Ἥλιον. Ἀλλὰ τί σημαίνουν τὰ πρῶτα ταῦτα ἴχνη μιμήσεως ἐξαλειφθέντα ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν τοῦ ποιητοῦ καὶ ἐξαφανισθέντα ἐντὸς τοῦ πλούτου του. Προσέτι δὲ εὐλογον αἴτιον τοῦ νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ὁ Μίλτων ἐπανεφέρεν ἐξ Ἰταλίας προαισθημάτων τινὰ ἢ προσχεδιάσματα τῆς μεγάλης του ἰδέας, εἶναι ὅτι ἀνευρίσκει τις αὐτὴν εἰς τὰ κατὰ τὴν ἐπάνοδόν του ἐκδοθέντα συγγράμματα περὶ ὑποθέσεων οὐδόλως προσφόρων εἰς τὸ νὰ προετοιμάσωσιν εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην τὸ πνεῦμά του.

Τῷ ὄντι ὁ Μίλτων, ἐπιστρέψας εἰς Λονδὸν κατὰ τὸ 1640 ἐν τῷ μέσῳ τῶν πρώτων βρασμῶν τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῶν βιαιῶν κατὰ τοῦ ἐπισκοπικοῦ συστήματος ἐπιθέσεων, ἐρρίφθη κατὰ πρῶτον εἰς τὰς λογομαχίας ταύτας ὅπου τὸ δημοκρατικὸν πνεῦμα ἐκρύπτετο ὑπὸ τὴν θεολογικὴν συζήτησιν. Διεύθυνε συγχρόνως τὴν ἀνατροφὴν πολλῶν νέων μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν οἱ δύο του ἀνεψιοί, περιστατικὸν τὸ ὁποῖον διήγειρε πολλὰς ἀμφισβητήσεις μεταξὺ τῶν πανηγυριστῶν καὶ τῶν κατηγόρων του ὡς πρὸς τὸ ζήτημα ἂν ὑπῆρξε διδάσκαλος σχολείου. Φαινόμενος ἐντελῶς ἀπησχολημένος ἀπὸ τὰς ταπεινὰς ταύτας φροντίδας καὶ ἀπὸ μίαν συζήτησιν ὄχι ὀλιγώτερον ταπεινὴν, ἐδημοσίευσε πόνημά τι περὶ Ἐπισκόπων, ἐν ἄλλο περὶ τῆς διοικήσεως τῆς

Ἐκκλησίας καὶ μίαν πραγματείαν περὶ ἐκκλησιαστικῆς μεταρρυθμίσεως. Ἄλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐρίδων τούτων παρατηρεῖται ὅτι, ὑπὸ τὴν κομματικὴν ζέσιν ὑπὸ τῆς ὁποίας κατέχεται ὁ Μίλτων, τρέφει ἐν ἑαυτῷ ἄλλην ἰδέαν, ἄλλον ἐνθουσιασμόν. Ἐν τῷ μεταξὺ τῶν συλλογισμῶν τῆς καθαροδοξικῆς θεολογίας, ἀναγγέλλει ὅτι θ' ἀκούσουν μίαν ἡμέραν ἄνθρωπον ὅστις διὰ ῥυθμοῦ ὑπερφουῦς καὶ νέου, θὰ ψάλλῃ τοὺς οἰκτιρμοὺς καὶ τὰ κρίματα τοῦ Κυρίου. Ἄλλοῦ, παραδιδόμενος εἰς παρέκθεσιν τινὰ ὄλως ποιητικὴν, ἀναφέρει τὰ ὀνόματα τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Βιργιλίου, τοῦ Τάσσου, ἀναγγέλλει ὅτι ἡ θρησκεία δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ ὑψηλότερον τι ἀπὸ τὰ ποιήματά των· ὁμιλεῖ περὶ ὀφειλῆς τινος τῆς ὁποίας τῷ μένει νὰ ἐκπληρώσῃ πρὸς αὐτήν. Ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, λέγει, θὰ ἐκπληρώσω αὐτὴν τὴν ὑποχρέωσιν· πρόκειται περὶ ποιήματος τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ ἐγερθῆ ἐκ τοῦ μέσου τῶν φλογῶν τῆς νεότητος καὶ τῶν ἀτμῶν τοῦ οἴνου ὡς οἱ στίχοι οἱ ἐκρέοντες ἀπὸ τὸν κάλαμον κοινῶν τινος ἐρωτολήπτου. Τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον μελετῶ νὰ πλάσω δὲν θὰ κατορθωθῆ δι' ἐπικλήσεως πρὸς τὴν Μνημοσύνην καὶ πρὸς τὰς θελξικαρδίους κόρας τῆς, ἀλλὰ διὰ θερμῆς προσευχῆς πρὸς τὸ αἰώνιον ἐκεῖνο πνεῦμα τὸ ὁποῖον δύναται νὰ μᾶς προικίσῃ μὲ πᾶσαν ἐπιστήμην καὶ μὲ πᾶσαν εὐγλωττίαν καὶ τὸ ὁποῖον ἐξαποστέλλει τὸ σερραφεῖμ αὐτοῦ μὲ ἱερὰν ἀκτίνα τοῦ πυρὸς τῶν βωμῶν του διὰ νὰ ἐπιψύσῃ καὶ καθάρῃ τὰ χεῖλη ἐκείνου τὸν ὁποῖον ἐξέλεξε. » Τέλος ῥίπτων θλιβερὸν βλέμμα ἐπὶ τῶν ἐρίδων εἰς τὰς ὁποίας ἐμπλέκεται, λυπεῖται ὅτι ἀφίνει τὴν « γλυκεῖαν καὶ εὐάρεστον του μόνωσιν τὴν διατρεφομένην μὲ εὐτυχῆ διανοήματα, διὰ νὰ πλεύσῃ εἰς θάλασσαν τρικυμιώδη, παραφερόμενος μακρὰν τῆς φωταυγοῦς εἰκόνας τῆς ἀληθείας τὴν ὁποίαν ἠγάπα νὰ ἐποπτεύῃ ἐν τῇ γαληνιαῖα καὶ καθαρᾷ ἀτμοσφαιρᾷ τῶν προσφιλῶν του σπουδῶν. »

Αἱ ἀποπλανήσεις εἰς τὰς ὁποίας παρεσύρθη ὁ Μίλτων καθιστῶσι τὸ αἶσθημα τοῦτο εὐκολώτερον ἀκόμη καὶ πικρότερον. Ὁ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἐνθουσιασμός, εἰδὸς τι ἀπλότητος καὶ παραφορᾶς, ἢ ἀγνοια τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ συνήθους βίου, ἢ

ἀδιάκοπος πλάνη πνεύματος μὴ βλέποντος εἰμὴ τοὺς ἰδίους ἐκυτοῦ λογισμοὺς, πᾶν ὅ,τι ἐν τῷ Μίλτωνι προπροσεκεύετο μεγαλοφυῶν ἀρέτυπον, τὸν προδιέθετεν ἐπίσης εἰς τὰς μᾶλλον ἐγκληματικὰς πλάνας καὶ τὸν παρέδιδεν ἔρμειον εἰς τὸ μῆλοσμά των θρησκομανῶν καὶ εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῶν φιλοδόξων οἵτινες ἐντὸς ὀλίγου ἀνῆψαν πυρκαϊᾶν κατ' ὄλην τὴν Ἀγγλίαν. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν τοιούτων συζητήσεων, ὁ Μίλτων συνῆψε γάμον ὅστις ἐχρησίμευεν ὡς θέμα νέων συγγραμμάτων αὐτοῦ. Ἡ σύζυγός του, γεννημένη ἐντὸς οἰκογενεῖας ἀρρωστωμένης εἰς τὸν βασιλέα, ἀφῆκεν αὐτὸν ἀπὸ μίσους πρὸς τὰς ἰδέας του. Ὁ Μίλτων ἐδημοσίευσε ἀλληλοδιαδόχως τέσσαρας σφοδρὰς πραγματείας διὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὸ δικαίωμα εἶν' εὐλόγον καὶ ἀναγκασίον. Ἀποδοκιμασθεὶς ὑπὸ τῶν πρεσβυτεριανῶν τῶν ὁποίων ἔως τότε εἶχεν ἀκολουθῆσαι ἀρκετὰ ἀκριβῶς τὰ ἀξιώματα, ἐρρίφθη εἰς τὸ κόμμα τῶν ἀνεξαρτητῶν καὶ ἐδιπλασίασε τὴν καταφορὰν του κατὰ πάσης ἐξουσίας θρησκευτικῆς καὶ πολιτικῆς. Ἡ ὑπερήφανος ἐκείνη ψυχὴ ἀνοίγεται ἐν τούτοις εἰς γλυκυτέρας συγκινήσεις. Ἐν τῇ καταστροφῇ τοῦ βασιλικοῦ κόμματος, τῆς συζύγου του ἀποπειραθείσης νὰ συνδιαλλαγῇ μὲ αὐτὸν, μίαν συνέντευξιν διευκολυνθεῖσα παρὰ τινῶν φίλων ἀνεξουσιώθησεν ὄλην τὴν πρὸς αὐτὴν ἀγάπην του. Ἐδέχθη μάλιστα εἰς τὴν οἰκίαν του ὄλην τὴν οἰκογένειαν τῆς γυναικὸς του, ἀπειλουμένην ἀπὸ τὰς προγραφὰς τοῦ θρησκομανῆς κόμματος, καὶ ἐπεδαψίλευσε πρὸς ταύτην τὰς γενναιοφρονεστέρους φροντίδας.

Ἐν τούτοις ἡ ἥττα τοῦ βασιλικοῦ κόμματος καὶ ἡ κἀθειρξίς τοῦ Καρόλου, κατέληγον εἰς τὸ μέγα ἐγκλημα τὸ ὁποῖον ἐμόλυνε τὴν Ἀγγλικὴν ἐλευθερίαν. Τὸ μακρὸν κοινοβούλιον, τοσοῦτον δυσμενὲς πρὸς τὸν μονάρχην, ἀλλ' ἐπιδεικτικὸν νὰ δείξῃ ὑπόλοιπόν τι δικαιοσύνης καὶ φιλανθρωπίας, εἶχε πρὸ μικροῦ βιαιῶς ἐκκαθαρισθῆ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Κρόμβελλ' μανιώδεις δὲ τινες ἢ ἐξουτελισμένοι ἄνθρωποι ἐμελλον νὰ δικάσωσι τὸν βασιλέα ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ τυράννου ὅστις ἤθελε νὰ μεταχειρισθῆ ὡς βαθμίδα δι' ἐκυτὸν τὸ φονικὸν παράπηγμα ὅπου ὁ

Κάρολος ἔμελλε ν' ἀναβῆ. Ὁ Μίλτων δὲν ἀνεμίχθη εἰς τὴν φοικτὴν ταύτην σκηνὴν. Ἀγαπῶν ἐνθουσιωδῶς τὴν ἀνεξαρτησίαν, εἶχε δημοσιεύσει ὑπὸ τὸν τίτλον Ἀρειοπαγνικὰ σφοδρὰν ὑπεράσπισιν τῆς ἐλευθεροτυπίας, τὴν ὁποίαν κατεπίεζεν ἤδη ὁ Κρόμβελλ, διότι αὐτὴ ὑψωνε φωνὴν ὑπὲρ τοῦ βασιλέως. Ὁ Μίλτων δὲν ἐδημοσίευσε πρὸ τῆς φθορᾶς ἀποφάτως ἄλλην τινὰ συγγραφὴν του περὶ τῆς εὐθύνης τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν βασιλέων, ἧτις εἶναι πλήρης τῶν βιαιῶν θεωριῶν τῶν Καθοροδόξων. Φαίνεται ὅτι σχέδιόν τι μεγάλης συγγραφῆς τὸν ἀπησχόλει ἀκόμη καὶ ὅτι εἶχεν ἐπιχειρήσει νὰ γράψῃ ἱστορίαν τῆς Ἀγγλίας. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐξοχος ἱκανότης του καὶ ἡ βιαιότης τῶν γνώμων του τὸν ἐσύστησαν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Κρόμβελλ, διωρίσθη παρὰ τῷ Συμβουλίῳ τοῦ Κράτους γραμματεὺς διεριμανεὺς διὰ τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν. Ὁ Κρόμβελλ, κατὰ συνέπειαν ὑπεροπτικῆς τινος πολιτικῆς τὴν ὁποίαν ἐφήρμοζεν εἰς πᾶν πρᾶγμα, ἤθελε νὰ κάμῃ τὴν Λατινικὴν τὴν μόνην γλῶσσαν τῆς μετὰ τῶν ξένων δυνάμεων συγκοινωνίας. Ὁ Μίλτων ἐρρίφθη τότε ὑπὲρ ποτε εἰς τὰ πάθη τῶν ἀνεξαρτητῶν καὶ, συμμεριζόμενος τὴν θρησκομανῆ των ἑξαψιν, ἐφθασε μέχρι τῆς πλάνης τοῦ νὰ δικαιολογήσῃ τὰ ἐγκλήματα τῶν.

Βιβλίον τι ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Κάρολον Α' καὶ δημοσιευθὲν ὑπὸ τὸν τίτλον ἢ Εἰκὼν τοῦ Βασιλέως εἶχον ἐπαυξήσει τὴν δημοσίαν ἀγανάκτησιν κατὰ τοῦ Κοινοβουλίου καὶ τοῦ βασιλοκτόνου δικαστηρίου. Ὁ Μίλτων ἀπῆντησεν εἰς ταῦτα δι' ὑβριστικοῦ λιθέλλου. Αἱ ἐπιθέσεις αὗται κατὰ βασιλέως μὴ ὑπάρχοντος πλέον, αἱ καταδιώξεις αὗται ἐπέκεινα τῆς καταδίκης, αἱ ὑβρεῖς ἐπέκεινα τῆς κεφαλικῆς ἐκτελέσεως, εἶχόν τι εὐτελεῖς καὶ ἀγριον, τὸ ὁποῖον ἡ σκοτοδινία τοῦ ψευδοῦς ζήλου ἀπέκρυπτεν ἀπὸ τὴν ἐνθουσιώδη ψυχὴν τοῦ Μίλτωνος.

(ἀκολουθεῖ)

ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

Τὸ θέατρον ἦνθει εἰς Ἀθήνας. Μένανδρος, ὁ τῆς νέας κωμωδίας πατήρ, ὁ εὖνους εἰς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, ὁ ἐραστῆς τῆς Γλυκέρας, ἐμάστιζε τὰ γελοῖα ἤθη τῆς παρακμαζούσης Ἑλληνικῆς κοινωνίας, συγγράφων μεταξὺ φιάλης οἴνου καὶ φιλήματος. Κομψὸς καὶ εὐμάρφος ἀνὴρ, διητάτο βίον ἀνειμένον καὶ πολυτελεῖ, ἀφειδῶς δαπανῶν καὶ πολυτελῶς κοσμούμενος. Φίλος τοῦ Ἐπικούρου, ὃν ἔτος ἐν ὑπερέβαινε μόνον, ἐνεπλήσθη τῶν ἀρχῶν ἐκείνου καὶ στρέψας τὰ νῶτα πρὸς τὴν ἐγκρατῆ φιλοσοφίαν τῶν ἀρχαίων χρόνων, λόγῳ καὶ ἔργῳ ἠσπάσθη τὸ καλὸν ἐκεῖνο δόγμα τοῦ Ἐπικούρου καὶ ἐθίρει τὴν καταστηματικὴν λεγομένην ἡδονὴν, τουτέστιν οὐχὶ τὴν ἐκ τοῦ πάθους ἡδονὴν, τὴν βραχεῖαν καὶ τεταραγμένην, ἧς δορυφόροι ἔπονται αἱ θλίψεις καὶ αἱ πικρίαι, ἀλλὰ τὴν ἄλλην, τὴν ἡρεμον, τὴν μετὰ φρονήσεως διαρκεστέρην ἡδονὴν. Ὁ Ἐπίκουρος, ἀνώτερος πολὺ τοῦ Ἀριστίππου, τοῦ ἀποβαλόντος καὶ αὐτὴν τὴν ἔνοιαν τῆς ἀρετῆς ἀπὸ τοῦ βίου, ἀδίκως συκοφαντεῖται ὡς ὁ ὑλικώτερος Ἕλληνας φιλόσοφος. Ἐθίρει τὴν ἡδονὴν ἐν τῷ βίῳ μάλιστα. Ἄλλ', ἐκτὸς τῶν μωρῶν, τίς δὲν θηρεύει αὐτήν;

Ὁ Μένανδρος πρῶτος ἐθεώρησε τὸν ἔρωτα ἀπὸ ὑψηλοτέρας περιωπῆς. Ναι μὲν, ὁ δηκτικὸς αὐτοῦ χαρακτήρ παρασύρει αὐτὸν ἐνίοτε, καὶ πολλάκις ἐβράβισε καὶ τὰς δύο παρειὰς τοῦ καλοῦ τῆς Ἀφροδίτης παιδός, οὐχ ἦττον ὅμως καὶ πολλάκις ἐθώπευσε καὶ ἐστεφάνωσεν αὐτὸν καὶ διέκρινε τὰς λεπτοτέρας ἰδιοτροπίας καὶ τὰ βαθύτερα αἰσθήματα αὐτοῦ. Αἱ κωμωδίαί τοῦ Μένανδρου δὲν ἔχουσι βεβαίως τὸν ὄγκον καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν κωμωδιῶν τοῦ Ἀριστοφάνους· μὴ λησμονώμεν ὅμως ὅτι ἐκάτερος ἄλλο σάδιον ἀγῶνος ἐξελέξατο καὶ ὅτι ἡ κωμωδία ἐπὶ Ἀριστοφάνους ἐμάστιζε τὰς παρεκτροπὰς τῶν πολιτευομένων καὶ τῶν φιλοσόφων, ἐνῶ ἡ νέα κωμωδία ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ἐκείνου θρόνου κατέπεσε παρὰ τὴν ἐπίαν τῆς

οἰκογενείας καὶ τὴν τράπεζαν τῶν πλουσίων. Ἐπὶ Ἀριστοφάνους παρίστατο ἐνεργοῦσα καὶ ζῶσα ἐν τῇ σκηνῇ ἡ πολιτεία, ἐπὶ Μένανδρου ἡ οἰκογένεια. Ἄλλ' οὐδέποτε θέατρον ἔσχε τοσαύτην λαμπρότητα, ὅσην ἐπὶ Μένανδρου καὶ Φιλῆμονος. Τῶν πολιτικῶν πραγμάτων τὸ κωμικὸν μέρος εἶναι μικρὸν καὶ αἰωνίως τὸ αὐτὸ· ἀλλ' οἱ κωμικοὶ χαρακτήρες εἶναι ἀνεξάντλητοι. Ὅπως τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ ἀνθρώπου δὲν εὐρίσκει ἄλλο πανόμοιον ἐν τῷ κόσμῳ ὅλῳ, οὕτω καὶ ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ ἔχει ἀτομικότητα ἰδίαν. Καὶ ἐκάστοτε ὁ πολιτισμὸς καὶ τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ, αἱ νέαι θεωρίαι καὶ αἱ παρεκτροπαὶ αὐτῶν, ὁ νέος βίος, πάντα ταῦτα παρέχουσι νέαν ὕλην εἰς κωμωδίαν. Διὰ τοῦτο οὐδέποτε πλέον θὰ ἐπανέλθῃ ἐπιτυχῶς εἰς τὸ θέατρον τὸ γιγαντώδες εἶδος τῆς Ἀριστοφανικῆς κωμωδίας.

Ὁ Μένανδρος ἠγάπα τὴν Γλυκέραν, ἑταιρικὴν σφίγγα, ἧτις ἐκαυχᾶτο, ἔχουσα ἐραστὴν τὸν ἐνδοξὸν κωμικόν, καὶ ἧτις ἠσπάζετο τὰ χεῖλη τὰ ἀπαγγέλλοντα αὐτῇ τὸν κοιμῶν ἐκεῖνον διάλογον τὸν ἰδιάζοντα εἰς τὰ ἔργα τοῦ Μένανδρου. Ὑπάρχουσι γυναῖκες θεραπεύουσαι τὴν φιλοδοξίαν αὐτῶν διὰ τοῦ ἔρωτος· κολακεύονται περιπτυσσόμεναι τὸν ἄνδρα, ὅστις πρὸ μικροῦ ἐχειροκροτεῖτο καὶ ἐστεφανοῦτο εἰς τὸ θέατρον, καὶ ἐπαίρονται συχωνεύουσαι τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν μετ' ἄλλης ἐξόχου ὑπάρξεως. Εἶναι τοῦτο ἔρωτος; Βεβαίως, καὶ ἴσως ὁ εὐγενέστατος.

Ἐν τούτοις ὁ Μένανδρος εἶχε δεινὸν ἀντίπαλον, τὸν Φιλῆμονα, ἀμφισβητοῦντα οὐ μόνον τὰς δάφνας ἐν τῷ θεάτρῳ, ἀλλὰ καὶ τὰ φιλήματα τῆς Γλυκέρας. Ἄλλ' ἐνῶ ὁ δῆμος καὶ ἡ ἑταῖρα ἔχουσι τοῦτο κοινὸν ὅτι ἀμφοτέρωι κινοῦνται διὰ τῶν θωπειῶν καὶ τοῦ συμφέροντος, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀπέδιδον πάντοτε τὴν δάφνην εἰς τὸν Μένανδρον, τῆς δὲ Γλυκέρας ἡ καρδιά δὲν ἀπέκρουε τὰς προσφορὰς τοῦ Φιλῆμονος. Ἡ ἀχάριστος! ἐνῶ ὑπὲρ αὐτῆς ὁ Μένανδρος ἠρνήθη τὴν προσφορὰν τοῦ Πτολεμαίου, καλοῦντος αὐτὸν εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἐνῶ ὑπὲρ αὐτῆς ἀπέπεμψε τὰς ὠραιότερας ἑταῖρας τῶν Ἀθηναίων καὶ τῆς Κορίνθου, αἵτινες ἐβόμβουν περὶ τὸν καλὸν ἐκεῖνον καὶ ἐξοχὸν κωμικόν, τὸν δυνάμενον δι' ἐνὸς ἰάμβου νὰ καταστήσῃ

αὐτὰς διαστήμους· ἐνῶ χάριν αὐτῆς ἀπεθέωσε τὰ ἐωσφορικὰ θέλητρα καὶ τὴν εὐφύϊαν τῆς ἑταῖρας, ἡ Γλυκέρη διένειμε τὰς θωπειὰς αὐτῆς μεταξὺ Μένανδρου καὶ Φιλῆμονος, καὶ ἠγάπα ἀμφοτέρους, ἐκάτερον προδιδούσα.

Ὅπως ὁ Μένανδρος οὕτω καὶ ὁ Φιλῆμων ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐν κωμωδίᾳ παρεστήσας τὴν εὐφύϊαν καὶ τὴν χάριν τῆς Γλυκέρας, ἀπέκτησε τὴν εὖνοιαν αὐτῆς. Ἐκτοτε ἀπὸ τῆς ἀγκάλης τοῦ ἐνὸς ἐπιπτεν εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ ἑτέρου, ἀντικλιστώσα διὰ τῆς τέχνης τὸ πῦρ τῶν φιλημάτων καὶ τῆς ὑποκρίσεως τὴν μέθην τοῦ ἔρωτος.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόησαν τὸ πρῶτον καὶ ὁ διπλοῦς ἔρωτος τῆς Γλυκέρας ἐγένετο θέμα συνεχῶν ὁμιλιῶν· ἐπὶ τέλος δὲ μόνον ὁ Μένανδρος ἐθάρμυζεν εἰσέτι τὴν πίστιν τῆς Γλυκέρας, ὅτε διαβαινῶν πρῶτὴ ἀπὸ τοῦ Κεραιμικοῦ καὶ μελετῶν τὸ θέμα κωμωδίας, ἀκούει γέλωτας ὀπισθεν αὐτοῦ.

Ἐστράφη καὶ εἶδε νέους ἀναγκινώσκοντας ἐπιγραφὴν γεγραμμένην δι' ἄνθρωπος. Ἐξηκολούθησε πάλιν προχωρῶν, ἐπιφυλασσόμενος νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ ν' ἀναγκινώσῃ ἀκολούθως τὸ ἀστεῖον ἐκεῖνο ἐπίγραμμα. Τίς οἶδε· πολλάκις τοιαῦτά τινα τυχαῖα συμβεβηκότα ἐνέπνευσαν αὐτῷ τὸ θέμα ὅλης κωμωδίας. Τῶντι, μετὰ μικρὸν, ἀφοῦ διεσκεδάσθη ἡ συμμορία τῶν νέων, ἐπέστρεψε καὶ ἀνέγνωσε τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα.

«Ὁ Μένανδρος λαμβάνει τὰ φιλήματα τοῦ Φιλῆμονος διὰ τῆς Γλυκέρας.»

Αὐτὸς λοιπὸν ἦτο τὸ θέμα τοῦ γέλωτος καὶ ἡ τύχη, ἦν τοσαύτως διεκωμώδησεν, ἀπέδιδεν ἤδη τὴν ὀφειλὴν αὐτῆς κλιστώσα γελοῖον τὸν Μένανδρον. Δὲν ἤρκει ὅτι τὸν ἐνέπαιζεν ἡ Γλυκέρη, ἀλλὰ παρεδίθετο εἰς ποῖον; εἰς τὸν Θανάσιμον ἐχθρὸν, εἰς τὸν ἐν τῷ θεάτρῳ ἀντίπαλον αὐτοῦ· συνωφρυνώθη· κατὰ πρῶτον ἦδη ὁ εὐθυμοὶς ἐκεῖνος χαρακτήρ, ὁ ἔχων ἀδελφὸν τὸ μειδίημα, καὶ τὴν εἰρωνεῖαν πάντοτε εἰς τὰ χεῖλη, ἠσθάνθη τὰς ἀκάνθας τῆς ζήλοτυπίας. Ἡ ἀγανάκτησις καὶ τὸ μῖσος ἐθόλωσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ· τὸ αἷμα συνέβρευσεν εἰς τὴν κεφαλὴν, συνέσφιγγε τὴν πυγμὴν, ἐτάχυνε τὸ βῆμα καὶ ἔβαινε πρὸς τὴν Γλυκέραν μελετῶν ἐκδικήσιν.

Καθ' ὁδὸν ἀπαντᾷ τὸν Ἐπίκουρον ἐσεμ-

μένον μὲ στεφάνους ἐκ ῥόδων καὶ πομπικῶς βυβλίζοντα.

— Χαῖρε, Μένανδρε.

— Κραιπαλᾶς, Ἐπίκουρε, καὶ πλανᾷσαι οὕτως εἰς τὰς ὁδοὺς;

— Οἱ νικηταὶ στέφρονται· καὶ ἐνίκησα τὴν νύκτα ταύτην τὸν ἐρωτικὸν ἀγῶνα παρὰ τῆς Ναννίω.

— Ὡραία νίκη. Μεταβλήθεις βεβαίως εἰς χρυσὴν βροχὴν, ὡς ὁ Ζεὺς.

— Ἀμίσθι, Μένανδρε.

— Ἰδιοτροπία ἑταῖρας· καὶ ἦδη τίς σε διεδέχθη ἀναχωροῦντα;

— Μένανδρε, μελαγχολᾶς· σ' ἐσύριξε χθὲς ὁ δῆμος ἐν τῷ θεάτρῳ;

Ὁ Μένανδρος δὲν ἀπήντησεν, ἀλλ' ἐπροχώρησεν· ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἡ ὀργὴ αὐτοῦ διεσκεδάζετο· ὁ γέλωτος εἰς τὰς περιπετείας τῶν ἄλλων γελᾷ καὶ εἰς τὰς ἑαυτοῦ. Ὑπῆρχε δὲ εἰς τὸν παράδοξον τοῦτον ἄνθρωπον ὁ χαρακτήρ ἐζωγραφημένος, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὸ πρόσωπον. Εἶχε τὸ μέτωπον πλατὺ καὶ πλήρες, προδίδον διάνοιαν βαθεῖαν καὶ σοβαρότητα· ἀφ' ἑτέρου τὸ κάτω χεῖλος προέχον χαριέντως, εἰκόνιζε τὸ τε φιλήδονον αὐτοῦ καὶ τὸ σκωπτικόν. Τοιοῦτοι χαρακτήρες δὲν ὀργίζονται ἐπὶ μακρόν· ἀπορρίπτουσι ταχέως τὸ βαρὺ ἐκεῖνο φορτίον καὶ προχωροῦσιν εὐθυμοὶ διὰ τῶν ἀτραπῶν τοῦ βίου. Τῷ ὄντι μετὰ μικρὸν οἱ συνεσφιγμένοι μῦς τοῦ μετώπου αὐτοῦ διεστάλησαν, τὸ βλέμμα ἀποκατέστη ἰλαρὸν καὶ ἀνακαγχάσας διευθύνθη πρὸς τὴν Βακχίδα, ἑταῖραν Κορινθίαν, ἣν εἶχε γνωρίσει ἐν Κορίνθῳ κατὰ τοὺς ἀγῶνας διὰ συστάσεως τῆς Γλυκέρας. Διημερεύσας δ' ἐκεῖ ἀπῆλθε περὶ τὴν ἑσπέρην πρὸς τὴν Γλυκέραν καὶ εἰσηλθεν εἰς τὸν οἰκίσκον αὐτῆς.

Ἡ Γλυκέρη εἶχεν ἤδη μάθει τὸ ἐν τῷ Κεραιμικῷ ἐπίγραμμα καὶ ἀνέμενε τὸν Μένανδρον ἀνυπομονῶς· ν' ἀπολογηθῆ δὲν ἐσκόπει· ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, ὧν ἡ φιλαυτία προσβάλλεται διὰ τῆς ἀπολογίας· ὅστις ἠμάρτησε δέον νὰ ἔχη τὸ ὀξὺς τῆς ἀμαρτίας· ἡ ἀπολογία, αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, εἶναι δευτέρα κακία προστιθεμένη ἐπὶ τῆς πρώτης. Ἀλλὰ καὶ διατὶ ν' ἀπολογηθῆ; οἱ ἄνδρες εἶναι ἀλλόκοτοι τῷ ὄντι· παρεχωροῦντες εἰς τὰς γυναῖκας τὸ ἐλάχιστον μέρος τοῦ βίου αὐτῶν, ἀπαιτοῦσιν ἀφ' ἑτέρου ἢ γυνὴ νὰ παραχωρῆ αὐτοῖς πᾶσαν

την ὑπαρξιν. Ἡ προσβεβλημένη περιφιλανθεία, ἣν καλοῦσι ζηλοτυπία, εἶναι βεβαίως τὸ πλέον ἀνόητον πάθος. Ἡμεῖς δωροῦμεν εἰς τὴν γυναῖκα μίαν ὄραν, μίαν στιγμὴν τῆς νυκτός· ἔπειτα ἔρχεται ὁ πρακτικὸς βίος, αἱ ἀνδρικαὶ ἀσχολίαι, ἐταῖραι ἀπορροφῶσαι τὸ μέγα μέρος τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν· ἐν τούτοις ἡ καρδιά τῆς γυναικὸς μένει εἰς τὸ σκότος, καὶ μαραινεται, καὶ φθίνει· διότι πλασθεῖσα διὰ τὸν ἔρωτα καὶ τοῦτον ἔχουσα φιλοσοφίαν, ποίησιν, θρησκείαν, ἐν τούτῳ ζῆ καὶ θερμαίνεται· πῶς λοιπὸν θὰ ἀρκεσθῆ μετὰ τὸ ψυχίον ἐκεῖνο τὸ ὅποιον τῆ ῥίπτομεν;

Ὁ Μένανδρος ἐκάθησε παρὰ τῆ Γλυκέρρα χαρίεις, ὅπως πάντοτε, ἠσπάσθη τὸν γυμνὸν αὐτῆς λαιμὸν, ἐθαύμασε χιλιάκις ἤδη τὴν πλουσίαν χρυσὴν κόμην τῆς γυναικὸς, ἔπειτα ἐτρέπη εἰς φιλοσοφικὰς ὁμιλίαις, ἀνέπτυξε ποικίλα θέματα, ἐτάρκασε τὴν ἀρετὴν, ἐχλεύασε τὸν πλοῦτον καὶ ἐπὶ τέλους, ἐνῶ ἀνυπομονοῦσα ἡ Γλυκέρρα ἐμάδα διὰ τῶν χειλέων αὐτῆς ῥόδον, οὔτινος τὰ φύλλα συνεπτυγμένα ἀπέμενον εἰς τὰ χεῖλη αὐτῆς, ὁ Μένανδρος ἐπέθεσε θερμὸν φίλημα εἰς τὸν κάλυκα ἐκεῖνον τοῦ ἔρωτος.

— Τέλος πάντων, ἐψιθύρισε ἡ Γλυκέρρα μειδιῶσα.

Ὁ Μένανδρος ἀπεμακρύνθη ὀλίγον.

— Εἶσαι ὠραία, τῆ εἶπεν, ἀλλ' εἶσαι ἄπιστος.

Ἡ Γλυκέρρα, ἀπὸ τῆς πράου ἐκείνης καὶ περιπαθοῦς ἐκφράσεως, ἦν πρὸ μικροῦ εἶχεν, ἀπήντησε ψυχρῶς εἰς τὸν Μένανδρον.

— Δηλαδή, εἶμαι ἐταῖρα.

— Δηλαδή εἶσαι σειρὴν, καταστρέφουσα τοὺς προσεγγίζοντάς σε· μηχανὴ πλασθεῖσα ἵνα πιέζῃς τὴν καρδίαν, περιβάλλουσα δι' ἀλλοκότου ὀρίζοντος τὴν ὑπαρξιν ἡμῶν. Καὶ λοιπὸν ὡς ἐταῖραν ἐγὼ σὲ ἠγάπων ἐπὶ τσαῦτα ἔτη, διὰ σὲ μόνην ζῶν καὶ ἐργαζόμενος καὶ στεφόμενος ἐν τῷ θεάτρῳ; Ὡς ἐταῖραν σὲ ἠγάπων ὅταν ἐρρόρων τὰ φιλήματα σου ἐν τῇ ἀγκάλῃ σου; Καὶ δὲν ἦσαν μόνον δι' ἐμὲ αἱ παραφορὰ ἐκεῖναι τοῦ ἔρωτος καὶ οἱ στεναγμοὶ καὶ τὰ πυκνὰ φιλήματα καὶ οἱ δισταγμοί, δι' ὧν ἐνικᾶτο αὐτὸς ὁ δισταγμὸς; Τὸ ὠραῖον τοῦτο σῶμα, τὸ ὅποιον ἐλάτρευον παρεδίδοτο εἰς ἐμὲ ἀφοῦ ἐξήντλειτο ἐκ τῶν φιλημάτων ἄλλου; καὶ

ἐνηγκαλιζόμεν τὴν ὀσφίν σου, φέρουσαν ἔτι ἀλλοτρίαν θερμότητα, καὶ ἐμυκτήριζες τὸν ἔρωτα ἐν τῷ ἔρωτι, περιπτυσσομένη ἐμέ;

— Ὡραιοτάτη καταστροφὴ δράματος εἶπεν ἡ Γλυκέρρα, ἐνῶ ἐκάλυπτεν ἤδη τοὺς ὤμους αὐτῆς καὶ τὸ στήθος, πότε παρίσταται, Μένανδρε;

— Ἐταῖρα! Εἶσαι γυνή, εἶπε κάλλιον, ἐκμυζῶσα τὴν ψυχὴν ἡμῶν διὰ τῶν ἀσπασμῶν σου, καὶ ῥίπτουσα ἔπειτα ἡμᾶς ἀψύχους καὶ ἐλεεινοῦς εἰς τὴν κόριν τῶν τριόδων.

— Ἡ καταστροφὴ τοῦ δράματος παρατείνεται, Μένανδρε· ὅποιον τίτλον ἔχει;

— Οὐκ' ἔστιν ἐνέρετος γυνή, ἀπήντησεν ὁ Μένανδρος μετὰ βραχείαν σιωπὴν καὶ ἀνεχώρησεν ἄδων τοῦ Ἀνακρέοντος βακχικὸν ᾄσμα.

Μεθ' ἡμέρας, εἰς τὸ θέατρον τῶν Ἀθηνῶν ἐστέφετο νέα τοῦ Μενάνδρου κωμῶδία « οὐκ ἔστι χρηστὴ γυνή » τὸν δὲ στέφανον ὁ Μένανδρος ἐνώπιον τοῦ πλήθους παρέδωκεν εἰς τὴν Γλυκέρραν, ἣν μετὰ μικρὸν ἐλησμόνησε διὰ τῆς Βακχίδος.

Δ. ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ.

ΑΦΟΡΙΣΜΟΙ.

Α'.

Γρηγόριος ὁ Γ', πάπας Ῥώμης (1271—1276), περιοδεύων κατὰ τὸ 1255 τὴν Ἰταλίαν καὶ εὐρισκόμενος παρὰ τὴν Φλωρεντίαν ἐν ᾗ εἶχε προλαβόντως ἀπαγορεύσει πᾶσαν ἱεροτελεστίαν ὅπως τιμωρήτῃ τὴν πρὸς τοὺς ὁμόφρονες τῷ πάπᾳ Γιβελίνους ἐχθραν τῆς, ἀπηξίωσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, καθὼ ὑπὸ ἀπαγόρευσιν διατελοῦσαν. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ τὴν Τοσκάνην διαβρέχων Ἄρνος, ἐνεκα πολυομβρίας, εἶχεν ἤδη πλημμυρίσει, καὶ καταστῆ ἀδιάβατος, ὁ Γρηγόριος ἠναγκάσθη νὰ διέλθῃ αὐτὸν ἐπὶ μιᾶς τῆς πόλεως γεφύρας. Ὑψώσας δὲ τότε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀνεκάλεσε τὸ ἐπιτίμιον, εὐλογήσας ἐπὶ τῇ διαβάσει τὰ πλήθη. Ἀλλ' ἄμα περιῆλθεν εἰς τὴν ἐτέραν ὄχλον καὶ ἀμέσως ἀφώρισε πάλιν τὴν τε πόλιν καὶ τοὺς κατοίκους ἀνακράζων μετ' ὀργῆς τὸ τοῦ προφητᾶνακτος: *In campo et frano maxillas eorum costringe* ἦτοι: *Ἐν κρημῷ καὶ γαλιτῷ τὰς σιαγόνας αὐτῶν ἀγέρας τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ* (Ψαλ. ΛΑ', 9).

δων δὲν κοσμοῦνται, ὡς τὰ τῶν συναδέλφων ζουφίων, δι' ἐπισκοπικῶν ἀφορισμῶν καὶ δικαστικῶν ἀποράσεων ἢ διαγωγῆ των οὐδέποτε ἐτάρκαξε ἀρχιερατικῶς χώνευσιν ἢ ὀλέκῃ δικαστῶν ὕπνου. Χάρις εἰς τὸ εὐάγωγον αὐτῶν ἦθος εὐκόλως ὁ ἄγιος Θεοδόσιος ὁ Κοινοβιαρχὴς, οὗ τὸ μνημὴ ἐορτάζεται τὴν 11 Ἰανουαρίου, ἠδυνήθη νὰ ἐπαναγάγῃ αὐτὰς εἰς τὴν εὐθείαν ὁδὸν, καίτοι ἀκωνθώδη ὕσαν, πείθων αὐτὰς νὰ ἀφίτσωσιν ἀβλαβῆ τὰ σπαρτά καὶ νὰ τραπῶσιν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας. Ἀλλὰ παραχωρήσωμεν τὸν λόγον τῷ βιογράφῳ τοῦ ἁγίου, ἀπερχομένου εἰς τόπον ὑπὸ ἀκρίδων καταμαστιζόμενον. « Φθίσας οὖν (ὁ Θεοδόσιος) εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐγένετο τὸ κακόν, λέγει ὁ πάτερ Συμεῖον (1), ἔκαμε πρότερον δέησιν πρὸς Θεὸν ἰκέσιον, ἔπειτα λαμβάνει ἓνα βροῦχον καὶ μίαν ἀκρίδα εἰς χεῖράς του καὶ λέγει ταῦτα πρὸς ἐκεῖνα, ὡς περ νὰ ἦσαν λογικὰ νὰ ἐκαταλάβανον: « Ὁ κοινὸς Δεσπότης σὲ προστάσσει νὰ μὴ ζημιώνητε τοὺς πτωχοὺς, νὰ τρώγητε τὴν ζωτροφίαν τους. » Ταῦτα εἰπὼν ὁ ὅσιος (ὁ Θαυμασίου διηγῆματός!) ἐπαρκαμέρισεν ὅλον τὸ πλῆθος τῆς ἀκρίδος καὶ τ' ἄλλα ζώφια, καὶ δὲν ἔκαμαν πλέον τινὰ ζημίαν, οὔτε ἀπὸ τὸν εἰς τόπον μετέβαινον ἀλλὰ καὶ εἰς ὅποιον χωράφι ἦσαν δὲν ἐκάθιζαν εἰς τὰ γεννήματα ἢ εἰς χορτάρια βρώσιμα, ὡς περ νὰ εἶχασιν φιλίαν μετὰ ταῦτα, ἀλλὰ ἔτρωγαν τὰς ἀκάνθας καὶ ἄλλα ἄχρηστα χορτάρια· ταῦτα μὲν ἔκαμε μόνος τοῦ ὁ ἁγίος. Ἀλλὴν φορὰν δὲ πάλιν ἦτον εἰς ἄλλο χωρίον αὐτῆ ἡ ἀσθένεια, καὶ ἠφανίζοντο ἀπὸ τὸ πλῆθος τῆς ἀκρίδος καὶ ἐφθείροντο ὀλόπελα τὰ γεννήματα· ὁ δὲ ἄγιος ἐγένευσεν ἓνα ἀγγεῖον λάδι καὶ κάμνοντας εὐχὴν εἰς αὐτὸ τὸ πύλόγησε, καὶ στέλλει το με εὐσεβεῖς καὶ φιλοθέους ἀνθρώπους εἰς τὸ ῥηθὲν χωρίον, καὶ παρευθὺς ἔφυγεν ὅλη ἡ ἀκρίδα καὶ ἠφανίσθη. »

Β'.

Ἡ τῶν ἀφορισμῶν μακία ἐπὶ τοσοῦτω κατὰ τὸν Μεσαιῶνα εἶχε προέει, ὡστε πολλάκις οὐδ' αὐτῶν τῶν ζώων οἱ ἀφορίζοντες ἐφείσθησαν. Ἀφ' οὗ αἱ σύνοδοι, οἱ Πάπαι, οἱ Ἐπίσκοποι καὶ εἴ τις ἄλλος ἀφώρισαν τοὺς ἀνθρώπους, ἐκ τῶν ἡγεμόνων μέχρι τῶν ἡθοποιῶν, ἐπέπεσαν κατὰ τῶν ζώων, μὴ ἔχοντες πλέον τί νὰ ἀφορίσωσιν. Ἐν ἔτος μετὰ τὴν ἐν Ρεμίω (Reims, παρὰ Στραβῶνι Δουρικιορτόρω) τῷ 1119 συγκροτηθεῖσαν Σύνοδον, ἦτις βαρὺν ἐξέπεμψεν ἀφορισμὸν κατὰ πάντων τῶν ἐγγάμων κληρικῶν, ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Λαυδοῦνου (Laon καὶ Laudanum, ἀρχ. Βίβραξ) καλὸν ἔκρινε νὰ ἀφορίσῃ καὶ τὰς κοινῶς λεγομένας *uytices*. Ἐπὶ δὲ Φραγκίσκου τοῦ Α' κατὰ τὴν αὐγὴν αὐτῆν τῆς Ἀναγεννήσεως ἢ ἀνθρωπίνῃ φρόνησις εἰς τοσοῦτω εἶχε φθάσει ἀνοίξας καὶ μωρίας, ὡστε δικηγόρος ἐδόθη ἐπισήμως εἰς τὰς κάμπας, καὶ ἡ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἐκμισθωτῶν (*fermiers*) διαφορὰ ἐσυζητήθη κατ' ἀντιμωλίαν. Ὑπάρχει μάλιστα καὶ τις ἀπόφασις τοῦ ἐν Τρεκοῖᾳ (τανῶν Troyes) ἱεροδικαστοῦ (official) φέρουσα « *Ἀκουσθέντων τῶν διαδικῶν καὶ νομίμου κριθείσης τῆς αἰτήσεως τῶν κατοίκων τῆς Βιλλενόσης (Villeuoc), προτρέπομεν τὰς κάμπας νὰ ἀποσυρθῶσιν ἐντὸς ἑξ ἡμερῶν, ἐν περιπτώσει δὲ ἀπειθείας κινῶνται αὐτὰς κατηραμέναις καὶ ἀφωρισμέναις. »* Δυστυχῶς οὐδὲν λέγεται περὶ τῶν ἐξόδων τῆς δίκης, καὶ ἄγνωστον ἂν τὰ ἐπλήρωσαν αἱ καταδικασθεῖσαι κάμπαι, ἀλλως τε δὲν πρέπει νὰ ἦσαν ὑπέρογκα, τοῦ χαρτοσήμου μὴ ὄντος εἰσέτι ἐν χρήσει.

Γ'.

Ἦττον λαμπρὰ τὰ χρονικὰ τῶν ἀκρί-

δων δὲν κοσμοῦνται, ὡς τὰ τῶν συναδέλφων ζουφίων, δι' ἐπισκοπικῶν ἀφορισμῶν καὶ δικαστικῶν ἀποράσεων ἢ διαγωγῆ των οὐδέποτε ἐτάρκαξε ἀρχιερατικῶς χώνευσιν ἢ ὀλέκῃ δικαστῶν ὕπνου. Χάρις εἰς τὸ εὐάγωγον αὐτῶν ἦθος εὐκόλως ὁ ἄγιος Θεοδόσιος ὁ Κοινοβιαρχὴς, οὗ τὸ μνημὴ ἐορτάζεται τὴν 11 Ἰανουαρίου, ἠδυνήθη νὰ ἐπαναγάγῃ αὐτὰς εἰς τὴν εὐθείαν ὁδὸν, καίτοι ἀκωνθώδη ὕσαν, πείθων αὐτὰς νὰ ἀφίτσωσιν ἀβλαβῆ τὰ σπαρτά καὶ νὰ τραπῶσιν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας. Ἀλλὰ παραχωρήσωμεν τὸν λόγον τῷ βιογράφῳ τοῦ ἁγίου, ἀπερχομένου εἰς τόπον ὑπὸ ἀκρίδων καταμαστιζόμενον. « Φθίσας οὖν (ὁ Θεοδόσιος) εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐγένετο τὸ κακόν, λέγει ὁ πάτερ Συμεῖον (1), ἔκαμε πρότερον δέησιν πρὸς Θεὸν ἰκέσιον, ἔπειτα λαμβάνει ἓνα βροῦχον καὶ μίαν ἀκρίδα εἰς χεῖράς του καὶ λέγει ταῦτα πρὸς ἐκεῖνα, ὡς περ νὰ ἦσαν λογικὰ νὰ ἐκαταλάβανον: « Ὁ κοινὸς Δεσπότης σὲ προστάσσει νὰ μὴ ζημιώνητε τοὺς πτωχοὺς, νὰ τρώγητε τὴν ζωτροφίαν τους. » Ταῦτα εἰπὼν ὁ ὅσιος (ὁ Θαυμασίου διηγῆματός!) ἐπαρκαμέρισεν ὅλον τὸ πλῆθος τῆς ἀκρίδος καὶ τ' ἄλλα ζώφια, καὶ δὲν ἔκαμαν πλέον τινὰ ζημίαν, οὔτε ἀπὸ τὸν εἰς τόπον μετέβαινον ἀλλὰ καὶ εἰς ὅποιον χωράφι ἦσαν δὲν ἐκάθιζαν εἰς τὰ γεννήματα ἢ εἰς χορτάρια βρώσιμα, ὡς περ νὰ εἶχασιν φιλίαν μετὰ ταῦτα, ἀλλὰ ἔτρωγαν τὰς ἀκάνθας καὶ ἄλλα ἄχρηστα χορτάρια· ταῦτα μὲν ἔκαμε μόνος τοῦ ὁ ἁγίος. Ἀλλὴν φορὰν δὲ πάλιν ἦτον εἰς ἄλλο χωρίον αὐτῆ ἡ ἀσθένεια, καὶ ἠφανίζοντο ἀπὸ τὸ πλῆθος τῆς ἀκρίδος καὶ ἐφθείροντο ὀλόπελα τὰ γεννήματα· ὁ δὲ ἄγιος ἐγένευσεν ἓνα ἀγγεῖον λάδι καὶ κάμνοντας εὐχὴν εἰς αὐτὸ τὸ πύλόγησε, καὶ στέλλει το με εὐσεβεῖς καὶ φιλοθέους ἀνθρώπους εἰς τὸ ῥηθὲν χωρίον, καὶ παρευθὺς ἔφυγεν ὅλη ἡ ἀκρίδα καὶ ἠφανίσθη. »

Τὰ δύο ταῦτα γεγονότα τρανῶς ἀποδεικνύουσι τὸ εὐάγωγον τῶν ἀκρίδων τοῦ καιροῦ ἐκεῖνου· ἂν δὲ σήμερον κατήντησαν αὐταὶ μία τῶν πολλῶν τῆς Ἑλλάδος πληγῶν, εἰς τοῦτο πταίουσιν ἀναντιρρήτως οἱ χωρικοὶ, οἵτινες ἀντὶ νὰ ἐπιζητῶσι τὴν ἀπομάκρυνσιν αὐτῶν διὰ λόγων

(1) Ὁ ἁγ. Νέων Παράδεισον, σελ. 281. — ἐν Βενετίᾳ 1861.

και φιλικῶν προτροπῶν, προστρέχουσιν ἀπεναντίας εἰς τὴν βίαν, ἐν ᾧ διὰ τῆς λαλιᾶς καὶ αὐτοὺς ἐτι τοὺς ὄφεις ἠδυνήθη ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐξημερώσῃ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ὁ ὄφις παρίσταται ἐν τῇ Γραφῇ ὡς τὸ φρονιμώτατον πάντων τῶν θηρίων ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός, (1), ἐν ᾧ περὶ συνέσεως τῶν ἀκρίδιων οὐδὲν οὐδαμῶς λέγεται, ἀλλ' ἡ εὐσέβεια ὑπερτερεῖ τῆς φρονήσεως — ἦτις, λεχθήτω ἐν παρενθέσει, οὐχὶ παντοτε φέρει εἰς τὸν παράδεισον, ἀπόδειξις ὁ ἐκεῖθεν ἐκδιωχθεὶς ὄφις — καὶ αἱ ἀκρίδες εἶναι εὐσεβεῖς. Αἱ ἀκρίδες, λέγει γνωστός τις τῶν ζώων βιογράφος (2), ἕνεκα τῆς μεγάλης οικειότητος, ἦν συνῆψαν εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Θεβαΐδος μετὰ τῶν ἁγίων ἀναχωρητῶν, τοσοῦτον ἐρωτεύθησαν ἐκ τῆς ἀκαμάτου αὐτῶν πρὸς τὸν Θεὸν ἰκεσίας, ὥστε δὲν ἐβράδυναν νὰ μιμηθῶσι τὸ εὐσεβές τῶν ἀσκητῶν ἔθος, κρατοῦσαι ἐσταυρωμένους ἐπὶ τοῦ γήθους τοὺς μικροῦς των πόδας μετὰ γλυκειᾶς κατανύξεως, δι' ὅπερ ἐχαιρετήθησαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀκρίδες Ἰκέτιδες, Sauterelles prie Dieu.

ΘΡΙΑ ἢ ΘΡΙΑΣΙΟΝ ΠΕΔΙΟΝ.

Ἡ πεδιάς δι' ἧς διήρχετο ἡ πρὸς Ἐλευσίνα ἄγουσα ἱερὰ ὁδὸς ἐκαλεῖτο τὸ πάλαι Θρία ἢ Θριάσιον πεδίον. Ἐλαβε δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς παρὰ τὴν θάλασσαν δήμου, ἐξ οὗ ἤρτητο. Δυναμέθη δὲ νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἦν οὗτος εἰς τῶν ἀξιολογωτέρων τῆς Ἀττικῆς δήμων. Ὅτε οἱ Πέρσαι ἐγένοντο τὸ δεύτερον κύριοι τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τὴν στρατηγίαν τοῦ Μαρδονίου καὶ οἱ Ἀθηναῖοι μετέβησαν εἰς Σαλαμίνα, ἐπεμψαν πρέσβεις πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους παρακαλοῦντες αὐτοὺς νὰ στείλωσι στρατὸν πρὸς βοήθειάν των, προτείνοντες συγχρόνως αὐτοῖς νὰ συγκροτήσωσι μάχην κατὰ τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὸ Θριάσιον. Ὅτε δὲ συνεκροτεῖτο ἡ ἐν Σαλαμίνα ναυμαχία, ὡς ὁ Πλούταρχος ἐν βίῳ Θεμιστοκλέους ἱστορεῖ, φῶς μὲν ἐκλάμπει μέγα λέγουσιν Ἐλευσινόθεν ἡ-

χον δὲ καὶ φωνὴν τὸ Θριάσιον κατέχειν πεδίον, ἄχρι τῆς θαλάττης, ὡς ἀνθρώπων ὁμοῦ πολλῶν τὸν μυστικὸν ἐξαγόντων Ἰακχον. (1)

Ἐρεπιά τινα τῆς ἀρχαιότητος ἐπὶ τινος ὑψώματος καλουμένου Μαγούλα (2) ἐπὶ τοῦ Σαρανταφόρου ἢ τοῦ Κηφισσοῦ τῆς Ἐλευσίνας, εἰς ἀπόστασιν τριῶν μιλίων ἀπὸ τῆς Ἐλευσίνας, δύνανται πιθανῶς νὰ δείξωσι τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας πόλεως Θρίας.

Τὰ σημερινὰ χωρία τὰ ὁποῖα διανέμονται τὰς πεδιάδας τῆς Θρίας καὶ Ἐλευσίνας εἶναι ἡ Ἐλευσίς πρὸς τὴν θάλασσαν Ἰστανί ἐπὶ τοῦ ὄρους Ποικίλη Ἰασιά ἐπὶ τοῦ Πάρνηθος καὶ Κούντουρα καὶ Ὀνόα.

Τὸ Στεφάνι, ἡ Ἰασιά καὶ τὰ Κούντουρα ἔχουσι Καλύβια ἀσήμαντα ἐν τῇ πεδιάδι. N. M.

ΚΑΙ Εἰς τὴν Βιέννην εἶναι γυναῖκες.

Φαίνεται ὅτι εἶναι καὶ ἐν Βιέννῃ κυρία ὁμοίαι πρὸς τὰς κυρίας τὰς ἐδῶ καὶ τὰς ἐν Φολεγάνδρῳ. Ὅμοιαι δηλαδὴ κατὰ τὸ σέβας πρὸς τὸν συρμόν, οὐχὶ βέβαια τὴν μόδαν, ἀλλὰ τὸν συρμόν τῆς ἐσθῆτός των. Καὶ ἰδοὺ ἐκεῖναι, αἱ τῆς Βιέννης δηλαδὴ κυρίαί, κατασκευάζουσι τόσον μακρὰν τὴν οὐρὰν, ἢ ὅπως ἤθελεν εἰπῆ ὁ καλοκάγαθος ἐκεῖνος κουτὸς διπλομάτης, τὰ κράσπεδά των, ὥστε σύρονται ὡσεὶ τρεῖς πήχεις κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ καὶ συμπρασύρουσι πᾶσαν ἐν αὐτῇ ἀκαθαρσίαν. Οὐδεὶς ἐπαινεῖ τὸν συρμόν τῆς τοιαύτης οὐρᾶς, πάντες δὲ καὶ τὸν χλευάζουσι καὶ γέ-

(1) Ἰακχος ἐλέγετο ἡ περὶ τὰ Ἐλευσίνα γινομένη τὴν ἕκτην ἡμέραν πομπὴ τοῦ μυστικοῦ Ἰακχοῦ, ὅστις ἦν ὁ Διόνυσος, καὶ καθ' ἣν οἱ κομίζοντες τὸ ἄγαλμα Ἰακχωγοί, ἱεσφαναμένοι, ἔψαλλον ἕμνευς, ἐχόρευον, καὶ ἀσειστικῶς ἐποίουν ὥστε ἐγένετο θόρυβος πολλὸς, σοβαρὸς καὶ φοβερὸς ἀκουόμενος πολλῶν χιλιάδων ἀνθρώπων, ὡς λέγει ὁ Ἡρόδοτος.

(2) Μαγούλα εἶναι ἔνομα συνήθως διδόμενον ἐν Ἑλλάδι εἰς τὰς διατηρούσας ἀρχαιότητος τοποθεσίας, ἰδίως ἐταν αὐταὶ εὐρίσκονται ἐπὶ τινος ὑψώματος ἐν τῇ πεδιάδι.

λωτα οὕτω ὀφλισκάνουσιν αἱ κυρίαί, κατὰ τὴν ἐκφορᾶν τοῦ βυτράχου τῆς Καλλιφόρης.

Φαίνεται ἐτι ὅτι ἐκεῖ, εἰς τὴν Βιέννην, δὲν εἶναι οἱ ἄνδρες ὅπως ἐδῶ, μόνον φιλοθέαμονες, μεμψιμοῖροι, διπρόσωποι, ἀλλὰ εἶναι καὶ φιλόανθρωποι οἱ αὐτοὶ ἢ καὶ ἄλλοι. — Φιλόανθρωπος λέγεται ἄστις ἀγαπᾷ τὸν ἄλλον ἄνθρωπον οἰουδήποτε γένους ἢ εἶδους, θέλει τὸ καλὸν του καὶ διὰ διαφόρων τρόπων προσπαθεῖ νὰ τὸν ὠφελῇ, νὰ τὸν συνετίξῃ, νὰ τοῦ κόπη τὴν οὐρὰν. Ἄνδρες λοιπὸν τῆς Βιέννης, φιλόγαθοι καὶ φιλόανθρωποι ἐτκήθησαν νὰ διορθώσωσι τὸ ἄτοπον αὐτὸ τοῦ συρμοῦ τῶν φορεμάτων τῶν γυναικῶν, καὶ νὰ θεραπεύσωσιν ὅπως δῆποτε τὴν κερκομανίαν των. Δὲν εἶχον ἔλθει εἰς Ἀθήνας καὶ διὰ τοῦτο εἶχον νομίσει οἱ Βιενναῖοι ὅτι αἱ ἐφημερίδες διορθώνουσι τοὺς ἀτάκτους, εἶχον πιστεύσει ὅτι ἡ δημοσιογραφία εἶναι παντοδύναμος, καὶ ἠγνόουν ὅτι τοὺς ἐν τέλει καὶ τὰς κυρίας δὲν τὰς ἐπηρεάζει. Ὅθεν ἔγραψαν διάφορα ἄρθρα κατὰ τῆς οὐραγωγίας τῶν κυριῶν, ὅπως γράφουσι καὶ κατὰ τῶν κατὰ καιρὸς ὑπουργείων, καὶ κατὰ τῶν τελωνῶν, καὶ κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Κρήτης κτλ. ἐδημοσίευσαν γελοιογραφίας καὶ π. λ. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν κατώρθωσαν, ὅπως οὐδὲν κατορθώνει ὅστις δῆποτε θέλει νὰ μετατρέψῃ κυρίαν τῆς πίστεώς της, οὐχὶ δηλαδὴ τῆς ἐρωτικῆς, διότι αὕτη μετατρέπεται καὶ γυρίζει ὡς ἀνεμόμυλος, ἀλλὰ τῆς πεισμονῆς της εἰς τὸν συρμόν τῆς ἐσθῆτός της καὶ τῆς ἐπιμονῆς της εἰς τὰς συρματικὰς της ιδέας. Οἱ Βιενναῖοι φιλόανθρωποι δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων οἵτινες εὐχαριστοῦνται εἰς τὴν ἀπόπειραν, ἀδικοφοροῦντες ἂν φέρῃ ἢ οὐ ἀποτελεσμα, δὲν ἱκανοποιοῦνται λέγοντες «ἔκαμα τὸ χρέος μου,» ἀλλὰ θέλουσι καὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ φέρῃ ἀποτέλεσμα πᾶς ἀγῶν αὐτῶν πρὸς τὸ καλὸν τοῦ ἄλλου. Ὅθεν ἀφοῦ ἐματαιοπόνθησαν ἐφημεριδογραφοῦντες, ὅπως πάντες οἱ τὴν τοιαύτην πολεμικὴν μετερχόμενοι, ἀπεφάσισαν δι' ἄλλου τρόπου νὰ κόψωσι τὰς οὐρὰς τῶν κερκοφόρων γυναικῶν τῆς Βιέννης. Συνέστησαν λοιπὸν μυστικὴν ἐταιρίαν (κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Τύπου τῆς Βιέννης) φιλόανθρωποι τινες, σκοπὸν ἔχουσαν τὴν καταστολὴν τοῦ κρινολίνου, ὅπερ καθιστᾷ τὰς

κυρίας ὡς μανιτάρια ἀνάποδα, καὶ τὴν τμήσιν τῶν οὐρῶν, αἵτινες καθιστῶσιν αὐτὰς ὡς παρόνια καὶ κερκοπας, διότι, κατὰ τὴν ἐγκύκλιον τῆς ἐταιρίας ταυτης, τὰ κρινολίνα καὶ αἱ οὐραὶ δὲν γίνονται μόνον πρότοκωμα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ τοὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας, ἀλλὰ καὶ κονίσαλον ἐγείρουσι, βλαπτικὸν καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς καὶ εἰς τοὺς πνεύμονας. Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ δὲν εἶναι καλὸν νὰ ἀμαυρῶνται, διότι χρειάζονται νὰ βλέπῃ τις τὰς κυρίας καὶ νὰ τοὺς στολιχῇ μὲ ἱματογυῖα ἵνα φαίνηται διπλομάτης καὶ ζοφός· τοὺς δὲ πνεύμονας τοὺς χρειάζεται καθαρὸς καὶ ἀκονίστους, ἵνα σπάζῃ ταυτηδὸν ὅταν πάσχη ἡ καρδία του. Ὅθεν οἱ ἐταῖροι τῆς προκειμένης ἐταιρίας ἀπεφάσισαν τὴν κατάργησιν τῶν κρινολίνων καὶ τὴν ἀποκοπὴν τῶν οὐρῶν τῶν γυναικῶν, καὶ συνυπερβέβησαν ἅμα τις αὐτῶν ἠθέλεν ἀπαντήσῃ κυρίαν κερκοφόρον, ἀμέσως νὰ πατῇ τὴν οὐρὰν ἰσχυρῶς ὥστε νὰ σπίζηται τὸ φόρεμα. Τοῦτου δὲ γενομένου, νὰ δεικνύῃ ὅτι ἔγεινε τυχαίως καὶ ἐξ ἀπροσεξίας καὶ νὰ ζητῇ ὑποκλινῶς καὶ μετὰ πάσης κεκαρμένης ὑποκρίσεως συγγνώμην παρὰ τῆς παθούσης κυρίας διὰ τὴν ἀπροσεξίαν του. Ἄν δὲ ἠθελε ζητηθῆ δικαστικῶς ἀποζημιώσις, ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς ἐταιρίας, ἡ ἀποζημιώσις αὕτη καὶ τὰ ἐξῆς τῆς δίκης νὰ πληρῶνται ἐκ τῶν κεφαλαίων αὐτῆς.

Αὕτη εἶναι ἡ περίληψις τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἐν Βιέννῃ κερκοκόπου ἐταιρίας.

Κατὰ τὰς νεωτέρας δὲ ἐκεῖθεν εἰδήσεις ἡ ἐταιρία αὕτη κατώρθωσε διὰ τῶν ἐκτεθεισῶν μεθόδων νὰ κάμῃ τὰς κυρίας νὰ ἐνδύωνται ὡς ἄνθρωποι καὶ νὰ φαίνωνται ὡς ἄνθρωποι ἄνευ οὐρᾶς, καὶ ἄνευ ἐξογκώσεων τῶν γλουτῶν. Τὰς προόδους τῆς εἰρημένης ἐταιρίας ἡ δημοσιεύομεν ἅμα λαμβάνομεν γνῶσιν αὐτῶν. Εὐχαρίστως δὲ μανθάνομεν ὅτι αὕτη ὡς συστήσῃ κλάδος καὶ ἀποστολὰς ὡς ἐκπέμψῃ ὅπου μάθη ὅτι εἶναι ἀνάγκη. Ἴσως δὲ καὶ ἐνταῦθα ὡς ἴδωμεν κερκοτόμους ἂν μὴ οὐκοθεν πέση ἡ τῶν κυριῶν μας οὐρά.

Ἡ αὕτη ἐταιρία σκέπτεται ἤδη πῶς νὰ πείσῃ τὰς κυρίας (τῆς Βιέννης πάντοτε), νὰ παραιτήσωσι καὶ τοὺς θηησιμαίους κοσμοσύμβους, οὓς προσκολλῶσιν εἰς τὸν αὐχένα

(1) Γεν. Γ', 1.

(2) Ὁρα Α. de Saint Germain: Histoire des animaux.

των, να φαίνονται ότι έχουν πολλὰ μαλλιά, άγνοούσαι την λέγουσαν παροιμίαν ότι, τὰ πολλὰ μαλλιά είναι δηλωτικόν όλίγησ γνώσεως έν Βιέννη. Π.

Η ΧΑΡΑ.

Έπ'γα ναύρω τή χαρά παντού σ' όλα τὰ μέρη, Αγάπη για να κάμωμε, να πιάσωμε φίλια' Να μ'ας φιλήση τίποτε μ'ά τ' άκριτό της χέρι, Κι' άνίσως και δέν ήθελε άς ήν' καλά ή βία...

—oo—

Είπα « μεγάλη άρχόντισσα σ' άρχοντικά θά μένη, Και μ' άρχοντες θά συργιανά... » δέν άφησα παλάτι

Μά δέν την ηύρα, πουθενά δέν ήταν ή σκασμένη, Και τὰ παλάτια άνήθηκα κ' επήρα μονοπάτι.

—oo—

Ότε καλύβι, ούτε χωριό δέν άφησα κανένα' Είδα χωριάτες κ' έσκαφταν με γογγυσμό μεγάλο, Και δέν την ηύρα και σ' αυτούς, τούς έχει κακιωμένα' Τούς άφησα να σκάφτουνε κ' επήρα δρόμο άλλο.

—oo—

Έπ'γα σ' ένα βασιλιά κ' άνήσυχος μου φάνη' Του Μεξικού εδιάβαζε πικρή εφημερίδα... Ρώτησα ένα ύπουργό για τή χαρά τι κάνει, Και είπε αναστενάζοντας « ποτέ χαρά δέν είδα... »

—oo—

Είπα « τόν κόσμο θ' άφησε και Καλογοριά θά γίνη. » Και Καλογέρους ρώτησα και Καλογοριάς μ' έλπίδα, Όμως γι' αυτήν προσεύχονταν κ' έστέναζαν κ' έκείνοι... Άχ! δπου πήγα άνθρωπο χαρούμενο δέν είδα!

—oo—

Η άσχημη μου κλαύτηκε πώς μένει πάντα μόνη' Η εύμορφη, κόσμος πολύς πώς την παρενοχλούσε, Ο έμπορος για χάρη της έγέμιζε κανόνι, Κι' ο δάσκαλος στα λεξικά να την εύρη ζητούσε...

—oo—

Τό στρατιώτη ρώτησα « Μεταβολή! » μου είπε' Ο ναυτικός, τόσο καλό χαιμώνα δέν περνούσε, Ο νομικός, από αυτόν τόν κόπον, είπε, λείπε, Ο ποιητής τραγούδαε γλυκά, με κ' επεινούσε!

—oo—

Όλον τόν κόσμο γύρισα, τή γή, την οικόμηνη, Μά δέν την ηύρα πουθενά, δέν φάνηκε καθόλου. Βαρέθηκα να την ζητώ, και με καρδιά καυμένη, « Στο διάβολο, εφώναξα, ή κόρη του διαβόλου! »

—oo—

Εκεί, εις ένα καπηλειό ο κόσμος έγαλουσε' Φωναίς, τραγούδια ακούονταν, και γέλοια κ' εύθυμία, Και του βιολιού ή δεξεριά τó ύψηλό κρατούσε... Εμπήκα στο κρασιπουλειό να μάθω την αιτία.

—oo—

Μά πάντα, έξη προσετούς του Βάχχου καθημένη, Την ηύρα τέλος τή χαρά, όλη δροσιά και νιάτα' Χαμογέλους άνοιγωντας άπάρθενο βαγένη' « Εύγε! τής είπα, εύγέ σου, Κυρά Μπεκροκαβάτα! »

—oo—

Ποτήρι μ' έδωσε εύθους γεμάτο ως τὰ χείλη' Και « πιε να μ' εύρης, φώναξε, εδω μ' εύρίσκουν μόνο. »

Πολύ να με παρακαλούν δέν αγαπώ οι φίλοι, Το πήρα, τó κατεβασα και πλιά δέν έχω πόνο! Όποιος ζητεί με τή χαρά στον κόσμο αυτό να ζήση, Είς τό κρασί να νά την βρη — τί είν' ή χαρά; — μεθύσι!...

(1866) ΔΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

? Η ΓΛΩΣΣΑ ΑΜΑΡΤΑΝΟΥΣΑ ΤΑ ΑΛΗΘΗ ΛΕΓΕΙ; Χωρικάί τινες νεάνιδες εις τó άνθος τής ηλικίας των — ως λέγουσι των κοιμητηρίων αι επιγραφαι — παρεκάλουν ποτέ πλουσιάν κυρίαν να δανείση αύταις λευκούς πέπλους και άλλα του αύτου χρώματος κοσμηματα. « Και τί τὰ θέλετε; » ήρώτησεν ή δέσποινα — « Τά θέλομεν, κυρία, διότι αύριον είναι μεγάλη τελετή και ο εφημέριος επιθυμεί να μετεμφιασθώμεν εις παρθένους. »

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ 8. Υπηρέτης επισήμου οικου δσάκις επήγαιεν εις τι έμπορικόν να αγοράση χειρόκτια δια τόν κύριόν του, ένθα ούτος είχε λογαριασμόν άνοικτόν, δέν έπαυε να λέγη εις την χειροκτοπώλιδα « Η έξοχότης του βάζει τόν αριθμόν 8, μή τó λησμονήσετε, κυρία, παρακαλώ. Βαρυθείσα αύτη να άκούη πάντοτε

την αυτην ιστορίαν, ειπεν ήμέραν τινά εις τόν υπηρέτην :

— Καλά, καλά, τó ήξεύρω, μοι τó ειπες χιλιάκις.

— Αλήθεια, κυρία μου, αλλά τί να σάς είπω... αν εκάμνετε λάθος και μου εδίδετε τó επτά και ήμισυ θα ήτο δυστυχημα.

— Και διατί τάχα; — Διότι δέν θα ήδυνάμην να τά βάλω.

ΗΡΩΕΣ ΤΡΑΓΑΙΖΟΝΤΕΣ. Ημέραν τινά κύριός τις, χειρόγραφον φέρων υπό μάλης, και ώπλισμένος με συστατικήν επιστολήν, εισέρχεται εις τó γραφείον του κυρίου Νέστορος Ροκεπλάν, διευθύνοντος τότε τó έν Παρισίους θέατρον των Ποικίλων (Varietés.)

Ο κύριος Ροκεπλάν, όστις ανεκάλυψεν ότι ο Θεός έπλασε τας ξανθάς, ένα αποζημιώση πως τούς άρκτικούς λαούς δια την έλλειψιν του ήλιου, είναι, ως βλέπετε, άνηρ εύφυστατος. Αμέσως λοιπόν ενόησεν ότι ο άνθρωπος του χειρογράφου ήτο δραματουργός και ότι τó ζωηρόν τής συστάσεως άρκούντως επρόδιδε τó μηδαιμνόν του έργου, διότι ως επί τó πλείστον αι συστάσεις δίδονται κατ' αντίστροπον λόγον τής αξίας του συσταινομένου.

Όθεν, αναστενάζας κρύα, προσεκάλεσε τόν συγγραφέα να άρχισή την ανάγνωσιν του χειρογράφου του περικτωθείσης δε ταύτης :

— Κύριε, ειπεν, ή ιδέα του δράματός σας δέν είναι όλως νέα, πλην έχει κάτι τι πρωτότυπον τó όποιον με θέλγει' όλοι οι ήρωές σας τραυλίζουσι.

— Πώ... πώ... πώς οι ήρ... ήρ... ήρωές μου τρα... τρα... τραυλίζουσι; ο... ο... όχι, ει... ει... είμαι ε... ε... εγώ ο... ο... όπου τρα... τρα... τραυλίζω.

— Τότε τó δράμά σας δέν είναι πλέον νόστιμον και δέν τó δέχομαι.

ΚΑΙ ΑΚΟΜΗ ΤΟΝ ΠΕΡΙΜΕΝΩ... Ιεροκήρυξ, θέλων να καταστήση έντονωτέρας τας ήθικας αληθείας, άς εκ του άμβωνος εκήρυττε, μετεχειρίζετο τó έρω-

τηματικόν σχήμα, αποτεινόμενος ιδίως εις τας εύκισθίλους εκείνας νεάνιδας, αιτινες είναι όλαι ασθημα και καρδιά, όλαι δάκρυα.

Μία λοιπόν των ήμερών ένθ' έλεγεν: « Αγαπητή μου κόρη, ειπέ μου τι εκέρδισες από τούς γλυκείς λόγους του κομψού εκείνου νεανίου, από τας τρυφεράς περιποιήσεις του, από τας λαμπράς υποσχέσεις του; » « Ήραία τις χωρική, νομίζουσα ότι έρωπάται παρ' αυτού, διότι είχε την μάγα εις τó σκιάδι, εγείρεται, διορθώνει όλίγον τó φρέμα της, τόν χειρετά και λέγει αυτῷ δακρύουσα: « Τίποτε, σεβασμιώτατε, με έδελέασε, με ήπάτησεν, έφυγε και άκόμη τόν περιμένω... »

ΠΡΕΠΕΙ ΟΛΟΙ ΝΑ ΠΡΟΓΕΥΜΑΤΙΣΩΣΙΝ. Η περιώνυμος Diane de Poitiers, δούκισσα του Βαλλεντινοά, ήτις μέχρι τής ηλικίας εξήκοντα έτών διείπε τó χαρτοφυλάκιον τής καρδιάς ήβρίκου του Β', βασιλέως τής Γαλλίας, είχε παρέργως πως — λέγουσιν αι του καιρού κακαί γλώσσαι — μικράν τινα συμπάθειαν και πρόσ ένα του βασιλέως υπήκοον, τόν στρατάρχην δε Βρισάκ, ουχι βεβαίως διότι ήγάπα και τόν υπήκοον, αλλά διότι ούτος μεγάλως υπό του ήγεμόνος κύνοεζιτο και κατά την φιλοσοφικήν των γυναικων θεωρίαν « les amis de nos amis sont nos amis. » Ημέραν τινά ο βασιλεύς εισέρχεται εις την οικίαν τής ώρχίας δουκίσσης ότε ούτη πάντα άλλον ή την Αύτου Μεγαλειότητα περιέμενεν. Αί surprises, έστρωσαν και βασιλική, έχουνσι πάντοτε κάτι τι όγληρόν και δυσάρεστον όταν δέν είναι αδαμάντινοι, μαργαριτώδεις ή τούλάχιστον χρυσαί' ώστε ο στρατάρχης, όστις ουδέποτε είχε τρέψει τά νώτα προς τόν έχθρόν, ήναγκάσθη τώρα να κρυβή υπό την κλίην ως διωκομένη γαλή. Αλλ' ή κατάθασις εκ των άνω εις τά κάτω, εκ του παραδείσου εις τόν τάρταρον δέν εγένετο τοσοούτω ταχέως και έπιτηδείως ώστε να διαλάθη τόν βασιλέα' ουδέν όμως έδειξε σημεϊον δυσαρεσκείας και καθήσας παρὰ την τράπεζαν, ένθα πολυτελές προγευμα παρετέθη, έλαβε κουτίον με ξηράς όπώρας και έβρίψεν αυτάς υπό την κλίην.

• Τι κάμνετε, Μεγαλειότατε; ήρώτησεν ώχρῶσα ή δούκισσα. — Τίποτε, φίλη μου, άπήντησεν άταράχως ό βασιλεύς, πρέπει όλοι να προγευματίσωμεν.»

ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΚΑΡΡΟΥ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΗΜΑ

(Συνέχεια· ίδε φυλ. 78).

— Κατά πᾶσαν πιθανότητα, επανέλαβεν ό Κ. Έλσορθου, ό συνταγματάρχης Μομβράυ δέν θα λάβη εύκαιρίαν να εκτελέση την άξίαν και γενναίαν άπόφασιν την όποίαν εξέφρασεν.

Όλοι παρετρήθησαν μετ' εκπλήξεως.

— Επανεύρετε την διαθήκην; ήρώτησεν ό συνταγματάρχης Βουτλερ.

Ό συμβολαιογράφος άπεκρίθη άρνητικώς.

— Τότε, τούλάχιστον, ελπίζετε να την επανεύρετε;

— Όχι, ως προς τό παρόν· άλλ' έγέγοντο δύο διαθήκαι. Η μία έμεινεν εις την κατοχήν του πελάτου μου, γνωρίζετε δε την τύχην της άλλης!

Επί της αίτήσεϊ των νομικών, ό ιατρός εξήτησεν εις τὰ θυλάκια του θύματος και εξήγαγε δύο μικρά κλειδιά, εκ των όποίων τό μὲν ήνοιγε μέγα δρύϊνον γραφείον όπου ό σίρ Ουίλλιαμ έθετε συνήθως τὰ έγγραφα του· τό έτερον προσηρμόζετο εις τό συρτάριον της τραπέζης πλησίον της όποιας εκτυπήθη.

Τό γραφείον ήρευνήθη κατά πρώτον υπό του συνταγματάρχου Βουτλερ, επίσης δε ήρευνήθησαν όλα τὰ συρτάρια· άλλ' ή διαθήκη δέν εύρέθη. Τὰ έγγραφα εύρέθησαν όλα εν άταξία, και ήτο προφανές ότι ανεκατώθησαν και έρρίφθησαν ταχέως· τὰ τιμαλφή επίσης έχον γίνει άφαντα, ως και οι τίτλοι της ιδιοκτησίας του Καρρού.

— Παράδοξον! είπεν ό συμβολαιογράφος, παράδοξον! όστις έπραξε τό φρι-

κώδες τουτο εγκλήμα θα έγνώριζε καλάς τὰς έξεις του σίρ Ουίλλιαμ. Την τελευταίαν φοράν καθ' ήν εύρέθην με τον βαρώνον, εις τό δωμάτιον τουτο, όλα τὰ οικογενειακά τιμαλφή και αι περιγαμνηται ήσαν έντός του γραφείου τουτου, ως και ή διαθήκη. Προφανώς έγένετο κλοπή ως και δολοφονία!

Τὰ άλλα επιπλα του οικήματος ήρευνήθησαν άκολούθως χωρίς να εύρεθῆ ούδέν ίχνος τιμαλφών, τίτλων ιδιοκτησίας ούτε διαθήκης.

Επειτα μετέβησαν εις τό δωμάτιον όπου έφέρθη ό Δίκ Μαρτίνοσ· ήλπίζον να επιτύχωσι παρ' αυτού ένδειξιν τινα ήτις να τους οδηγήση εις τὰ ίχνη του διπλου εγκλήματος του όποιου έγέγοντο θύματα αυτός και ό κύριός του. Ό γέρων εκειτο επί της κλίνης ήτις πρό πενήκοντα έτών ήτο ιδική του. Η διασκευή του δωματίου του έχαρακτήριζε καλάς τὰς έξεις του, τὰ αισθήματά του και τον χαρακτήρα του. Εξόλεπέ τις, κρεμωμένας εκ των τοίχων, ιπποσκευάς, ξτινές των όποίων έχρονολογούντο από της εποχής της Ελισάβετ.

Ό άσθενής υπέφερε πολύ· είχε τους όφθαλμούς ήμικεκλεισμένους. Πολλοί των συντρόφων του, οίτινες περιεκύκλουν την κλίνην του, μάτην προσεπάθησαν να αποσπάσωσιν άπ' αυτού την διήγησιν της συμβάσης τρομεράς σκηνής· έμεινεν άφωνος ή δέν άπεκρίνετο εις όλας εκείνας τὰς έρωτήσεις εϊμή διά στεναγμού και προσπαθών εις μάτην να φέρη την χείρα εις την κεφαλήν.

— Ημίλησεν; ήρώτησεν ό ιατρός.

— Όχι άκόμη, κύριε, άπεκρίθη ό οικονόμος· έχει έγκεφαλικόν πυρετόν· τό κρανίον είναι όλον τεθλασμένον.

Ό ιατρός εξήγαγεν εκ του θυλακίου του μικράν οργανοθήκην και ήρχισε να κόπτη ήρέμα τὰς λευκάς τρίχας του Μαρτίνου. Τουτου πραιωθέντος εισήγαγε τον δάκτυλον εις την πληγήν. Ό γέρων εκλεισε τους όφθαλμούς εκφέρων βαθύν στεναγμόν.

— Τό κρανίον εθλάσθη! είπεν ό ιατρός.

Εγένετο σιωπή γενική. Ό συνταγματάρχης Βουτλερ ένόμισεν ότι είδεν ύπρος εύχαριστήσεως επί των χαρακτήρων του συνταγματάρχου Μομβράυ. Εάν δέν ήπατάτο, τουτο μόνον μίαν στιγμήν διήρκεσε,

διότι ή φυσιογνωμία του επανέλαβεν άμέσως την σοβαράν και σπουδαίαν έκφρασιν του.

Είς των δικαστικών άρχόντων ήρώτησεν εάν υπήρχε μέσον να θεραπευθῆ ό άσθενής ή να λάβη τούλάχιστον στιγμιαίαν τινά ελάφρωσιν.

— Άδύνατον! άπήντησεν ό ιατρός, ή τοσοούτον δύσκολον ώσε κανείς χειρουργός δέν θα έτόλμα να έπιχειρήση την θεραπείαν ταύτην· ή ήλικία του άσθενούς και ή φύσις της πληγής αποτρέπουσι πᾶσαν έλπίδα. Τό όλιγώτερον τό όποιον δύναται να πάθη είναι να μείνη βλαξ δια τό έπίλοιπον του βίου του· ή επάνοδος του λογικού όλίγον θα προηγείτο του θανάτου.

— Δέν βλάπτει! είπεν ό δόκτωρ Όρμ μετὰ στεναγμού εύχαριστήσεως, ό Θεός θα άποκαλύψη τό εγκλήμα όταν έλθῆ καιρός. Δύναται τις να κρυβῆ άπό τὰ όμματα των ανθρώπων, άλλ' όχι και από τους όφθαλμούς του υπεράτου κριτού!

Συμφωνήθη να άρχίσῃ αύριον άνάκρισις, έπειτα ό κορόνερ και οι λοιποί άρχοντες άνεχώρησαν του φρουρίου. Ό συνταγματάρχης Μομβράυ και ό έφημέριος έσπευσαν να μεταβώσι παρὰ τη Έλλεν, ήτις ήδη ήτο δις όρφανή. Επί της αίτήσεϊ του πρώτου, ό Κ. Έλσορθου έμεινε διευθύνων την οικίαν και έξακολουθών την αναζήτησιν της διαθήκης.

Η θέσις του συνταγματάρχου Μομβράυ ήτο δύσκολος, όχι δια να άπομακρύνῆ άπ' αυτού τον κίνδυνον, καθότι δέν διέτρεχε κανένα. Κατά την νύκτα του θανάτου του άδελφου του, είχε συγγευματίσει μετ' άλλων εις τό Βουγγαλώρ Χάλλ, και ήδύνατο εν άνάγκη να προσφέρῆ δώδεκα μάρτυρας δια να άποδείξη τό άδύνατον της εις τό εγκλήμα συμμετοχής του, ούτε καν με τον φονέα είχε σχέσεις. Επ' αυτού του άντικειμένου ούδέποτε έλέχθη τι μεταξύ αυτού και του Μίραν Άφαξ, όπερ όμως δέν τους έμπόδιζε να έννοώσιν άλλήλους έντελώς.

Ό,τι επρόκειτο να άποφύγη ήσαν αι σιωπηλαι ή υποψιθυριζόμεναι ύπόνοιαι, αι άμφιβολiai και αι έρωτήσεις αίτινες έγεννώντο φυσικώτατα εις τό πνεύμα των ανθρώπων: « Ποιον ώφελει ό θάνατος του σίρ Ουίλλιαμ; Ποία ή αίτία του εγκλή-

ματος τουτου; » Η άόριστος δήλωσις του να τηρήση τὰς θελήσεις του άδελφου του, είτε υπήρχεν είτε δέν υπήρχε διαθήκη, διελυσε προς στιγμήν τὰς άμφιβολίας και παρήγαγεν εύνοϊκην έντύπωσιν· άλλ' ή έντύπωσις αύτη ήδύνατο να εξαλειφθῆ και αι άμφιβολiai να επανέλωσιν.

Εν συνόλω, ή υπόθεσις ήρχισε κακώς. Ηπόθνετο ότι δέν υπήρχε πλέον έλπίς να εκδοθῆ άπόφασις παραδεχόμενη την άυτοχειρίαν εναντίον της μαρτυρίας του ιατρού και των έντυπώσεων των υπρητων. Η κατάσταση του Δίκ Μαρτίνου εκώλυεν επίσης την εικασίαν ταύτην.

Απεράσιτε λοιπόν σπουδαίως να ενασχοληθῆ όσον ήδύνατο όλιγώτερον εις ταύτα πάντα, και να άρήση εις τους άλλους την διεξαγωγήν της δίκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ΄.

Όταν ή Έλλεν επανήλθεν εις τὰς αισθήσεις της, εύρέθη εις την κλίνην της, την κεφαλήν στρογγύουσα επί του ώμου της άπίστου τροφου της. Η Ζάρα εξήτει δια των θωπειών της να εξαλειφῆ από τό πνεύμα της την σκηνήν ήτις προηγήθη της ανακαλύψεως του φόνου. Η γρχία παιδαγωγός, κατεχομένη υπό λύπης και τρόμου, ίστατο πλησίον της.

Η πρώτη λέξις ήν επρόφραρον τὰ χείλη της Έλλεν ήτο τό όνομα του Θεου της.

Η μίστρας Ζάρμου δέν ήδύνατο να όμιλήσῃ τη εξέφρασε την συμπαιθίαν της και την θλίψιν της φιλοῦσα την χείρα της.

— Αι λύπαι του έτελειώταν, είπεν ή Ζάρα· τὰ σκότη της καρδιάς του και της διανοίας του διελύθησαν επίσης. Εζήτησε την ήσυχίαν και την εύρε!

— Τό ψεύδος τουτο! άνέκραζεν ή νέα κόρη μετ' αϊφνιδίας ενεργητικότητος, τό μυσαρόν τουτο ψεύδος να μη επαναληφθῆ επί παρουσία μου! Ό θεός μου έδολοφονήθη... σκληρώς, άνάνδρως έδολοφονήθη! και άνευ ύμων, προσέθηκε διαλυομένη εις δάκρυα, τό εγκλήμα θα προελαμβάνετο!

Η τροφός έδακε τὰ χείλη, και ή παιδαγωγός την παρετήρησε μετ' εκπλήξεως.

— Παραλαλεί! είπεν ή Ίνδη.

— Δὲν παραλαλῶ, ἀπεκρίθη θλιβερῶς ἡ Ἕλλην. Ἡ τρομερὰ ἐκείνη ἐμφάνισις τὴν ὁποῖαν εἶδα εἰς τὴν στοᾶν τῶν εἰκόνων ἐξηγήθη, ἤδη . . . Ὡ! ἐνθυμοῦμαι τὰ πάντα! ἡ κραυγὴ ἐκείνη, ἡ κραυγὴ ἐκείνη τοῦ ἐκπνέοντος ἀγαπητοῦ θείου μου! Ἴσως μὲ ἐκάλει διὰ τοῦ ὀνόματός μου! Ἦθελα νὰ καταβῶ, καὶ σεῖς, σκληρὰ . . . σκληρὰ ἢ ἄπιστος! . . .

Καταβληθεῖσα ὑπὸ τῆς συγκινήσεώς της, ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μίστρης Ζάρμου καὶ ἐκλαυσεν ὡς παιδίον ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς γηραιᾶς παιδαγωγοῦ, τῆς ὁποίας τὰ δάκρυα ἐμίχθησαν μὲ τὰ τῆς νεάνιδος.

— Ἐὰν σὰς ἐκέτευσα νὰ μὴ καταβῆτε, ἀπεκρίθη ἡ τροφὸς μὲ τόνον φίλεριν, τὸ ἔπραξα διότι ἐφοβοῦμένην μήπως πτοηθῆ ἡ φαντασία σας. Σχεδὸν δὲν ὑπωπτευόμην...

Ἡ ὄρφανὴ ὕψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ προσήλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῆς τροφοῦ, ἥτις ὑπέστη τὸ βλέμμα τοῦτο μὲ ψυχρότατον αἷμα.

Ἡ Ἕλλην δὲν ἦτο πλέον παιδίον· αἰ ὀδύναι τὴν ἔκαμον γυναῖκα καὶ τῇ ἔδωκαν δύναμιν καὶ σταθερότητα γυναικός.

— Εἶναι ψευδές, Ζάρα! ἀνέκραξεν. Οἰαδήποτε καὶ ἂν ἦσαν τὰ αἷτια, δὲν ἐφοβείσθε τοῦτο τὸ ὁποῖον λέγετε. Σὰς γνωρίζω πρὸ πολλοῦ καὶ δὲν ἀπατῶμαι. Δὲν δύναμαι, δὲν θέλω νὰ σὰς κατηγορήσω, διότι δὲν ἔχω ἀποδείξεις νὰ ὑποστηρίξω τὴν κατηγορίαν· ἀλλ' ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης χωριζόμεθα!

— Χωριζόμεθα! ἐπανέλαβεν ἡ Ἰνδὴ.

— Ναί! Διερρήξατε τοὺς δεσμοὺς οἷτινες ὑπῆρχον μεταξὺ ἡμῶν, μετεβάλετε εἰς τρόμον, εἰς ἀποστροφήν, εἰς ἀηδίαν, τὴν ἀγάπην ἐκείνης τὴν ὁποῖαν ἐθρέψατε καὶ ἥτις εἶχε πρὸς ὑμᾶς ἐμπιστοσύνην σχεδὸν θυγατρικὴν!

Ἡ τροφὸς ἀκούσασα τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ἐφάνη ἐξυπνήσασα ἀπὸ ὄνειρον φρικῶδες. Μὲ ὄλας τὰς μηχανορραφίας της, ἠγάπα τὴν Ἕλλην μετὰ τῆς ἐγωϊστικῆς καὶ ἀγρίας ἀνατολικῆς ἀφοσιώσεως.

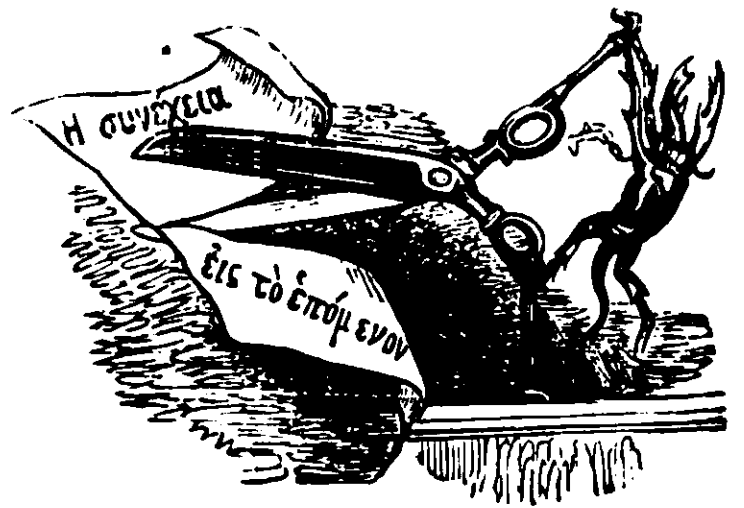
— Ποτέ! εἶπε βραδέως· ποτέ δὲν θὰ σὰς ἀφήσω! Διὰ ποῖον θὰ ζήσω, ἂν ὄχι δι' ὑμᾶς; Ὑπάγετε ὅπου θέλετε, θὰ σὰς ἀκολουθήσω πανταχοῦ ὡς σκιά σας!

— Τροφέ, εἶπεν ἡ Ἕλλην μετὰ σταθερότητος, πρώτη διερρήξατε τὸν ἐνώναντα ἡμᾶς δεσμόν. Δὲν δύναμαι φιλικῶς γὰρ σὰς

ἀποχωρισθῶ· δὲν κατέχετε πλέον καμμίαν θέσιν ἐν τῇ καρδίᾳ μου. Ὑγιαίνετε διὰ παντός!

Ἡ τροφὸς ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας τῆς ὄρφανῆς καὶ ὀμιλοῦσα ἰνδιστί (διότι ἦτο ὑπερήφανος, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀπελπισίᾳ της, καὶ δὲν ἤθελε νὰ ταπεινωθῆ πρὸ τῆς παιδαγωγοῦ,) τὴν ἐκέτευσε νὰ ἀναίρεση τοὺς αὐστέρους λόγους της, ἐπεκαλέσθη τὴν μνήμην τῆς μητρὸς της ἥτις ἐνεπιστεύθη αὐτὴν εἰς τὰς φροντίδας της, τῇ ἐνθύμησε τοσαῦτα ἔτη πιστῶν ὑπηρεσιῶν, ἐνδελεχῶν φροντίδων καὶ ἀγάπης.

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ σὰς ἀφήσω προσέθηκεν· εἶμαι μόνη εἰς τὸν κόσμον! Ἡ καρδιά μου θὰ ἐξηραίνετο μακρὰν τοῦ τέκνου τὸ ὁποῖον ἀγαπῶ καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι φῶς τῆς ζωῆς μου!

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ὄπου ἡ νίκη, ἐκεῖ μ' εὐρίσκεις, εἰς πᾶσαν ἦταν
 Ἄλλ' εἰς τὰς μάχας παρῶν δὲν εἶμαι κ' εἰς τῶν
 Ἐκαστος μ' ἔχει ἀνὴρ καὶ πᾶσα γυνὴ μὲ ἔχει ἐκ
 Ἄλλ' εἰς τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας, φίλε, μα-
 Εἰς τὰς ἀπαύρους ὁ πρῶτος εἶμαι, εἰς τὰ πελάγη
 Δεύτερος εἶμαι εἰς πᾶσαν γῆσον καὶ τῆς θαλάσσης
 Καὶ τοῦ ἡλίου ὁ πρῶτος ἡμέρας καὶ τῆς σελήνης τῆς
 Πλὴν τὴν ἡμέραν μὲ βλέπει μόνον, ἐνῶ τὴν νύ-
 Ἀνθρώπους φάγω μικροκαρδίους, μακρὰν μ' εὐρί-
 Ἡρώων στήθεα ἐγὼ στολίζω καὶ στύλος εἶμαι τῶν
 ὡς τῆς φρονήσεως καὶ τῆς μάχης μόνον σημεῖον
 Ὁ ἄρης μ' ἔχει ὁ μαιφόνος καὶ ἡ πολύμητις Ἀ-
 [θηναῖα.]

Δ. Ι. Κ.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ ΒΙΒΛΙΩΝ.

ΚΟΜΙΣΣΑ ΣΑΡΝΥ, μυθιστόρημα Α. Δουμά. Έξεδόθησαν ο Α' και ο Β' Τόμος και τιμᾶται ἕκαστος δραχ. 7:50.

Ὁ Γ' εἶναι ὑπὸ τὰ πιεστήρια.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΗΤΟΥ, μυθιστόρημα Α. Δουμά. Τούτου ἡ ἐκτύπωσις ἐπισπεύδεται καὶ μετὰ ἓνα μῆνα περαιούται. Τιμᾶται δραχ. 10.

ΒΙΚΤΟΡΟΣ ΟΥΓΓΩ « ἡ τελευταία ἡμέρα καταδίκου » μετάφρασις Νεοκλέους Καζάκη. Τιμᾶται δραχ. 2.

ΜΑΡΙΑ ΔΟΞΑΠΑΤΡΗ, δράμα εἰς πράξεις πέντε, ὑπὸ Δ. Ν. Βερναδάκη, ἔκδοσις δευτέρη. Τιμᾶται δραχ. 2:50.

ΤΑ ΤΕΚΝΑ ΤΟΥ ΔΟΞΑΠΑΤΡΗ, δράμα εἰς πράξεις πέντε ὑπὸ Σοφοκλέους Κ. Καρύδου, στεφθὲν ἐν τῷ ποιητικῷ διαγωνισμῷ τοῦ 1868. Τιμᾶται δραχ. 2.

Οἱ προμηθεύοντες 5 συνδρομητὰς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην προπληρώνοντας τὴν ἑτησίαν συνδρομὴν των λαμβάνουσι ἐπὶ ἓν ἔτος αὐτὴν δωρεάν.

Οἱ ἀλλάσσοντες διαμονὴν συνδρομηταὶ ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσιν ἐγγράφως τὴν διεύθυνσιν περὶ τούτου, ἵνα γνωρίζῃ ποῦ πρέπει νὰ στέλλῃ τὰ φυλλάδια· εἰ δὲ μὴ τὰ ἀπολεσθέντα ἀναπληροῦνται ἀντὶ λεπτῶν 50 ἕκαστον.

ΟΥΔΕΙΣ τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις γίνεται συνδρομητῆς, ἂν δὲν πέμψῃ συγχρόνως τῇ αἰτήσει καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἑτησίας συνδρομῆς.

ΠΑΣΑ ἐπιστολὴ μὴ ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.

Αἱ ἐπιστολαὶ ἐπιγράφονται οὕτω :

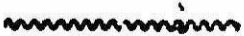
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιού. συγγράμ. « Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη. »

Εἰς Ἀθήνας.

Αἱ περιέχουσαι χρήματα ἐπιστολαὶ πρέπει νὰ στέλλωνται ἐπὶ συστάσει.

Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται τὴν 1 Ὀκτωβρίου καὶ λήγουσι τὴν 30 Σεπτεμβρίου.

Τὰ δύο προηγούμενα ἔτη τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης πωλοῦνται ἀντὶ δραχμῶν 6 ἕκαστον.